

රස්තියාදුකාරයා

“අනේ...! පුතේ, මට රස්තියාදුකාරයෙක් හදාගන්න බැරි වුණානේ”

දොස්තර මහත්තයෙක්, ඉංජිනේරුවෙක්, පරිපාලන නිලධාරියෙක් වැන්නෙක් තම දරුවන්ගෙන් අපේක්ෂා කරන වර්තමාන සමාජයේ මවකගේ මේ අපේක්ෂාව ඔබ පුදුම කළ බැව් මම දනිමි.

එහෙත් මේ මවගේ මෙම අපේක්ෂාව පසුපස කනන්දරයක් ඇත. එම කතාව මහත්තුරු බිහි කිරීමට එක හැල්මේ තම දරුවන් මෙහෙයවන මව්පියන් සිටින වත්මන් සමාජයට යම්තාක් හෝ ආදර්ශයක් වෙයැ යි සිතා මෙසේ ඉදිරිපත් කරමි.

ඉරු දිනකින් පසු එළඹෙන්නේ ඉතාමත් කාර්යය බහුල සඳුදා දිනයක් ය. මාත් මෙම කාර්ය බහුලත්වයට මුහුණ දෙමින් රෝහලට පැමිණ මා සේවය කරනා මානසික සුවතා ඒකකයට පැමිණියෙමි.

ඒකකයේ දොර විවර වී තිබූ නමුත් මා සිටින කාමරයේ ජනේලය සෑම දිනක ම විවර කිරීම මගේ සුපුරුදු රාජකාරියකි. සෑම සඳුදා දිනකම ජනේලයෙන් දැස් අයා බලන කල මා හට ඇති වන්නේ තදබල වේදනාවකි. ඒ මන්ද යත් මා ඉදිරිපිට ඇති විකලාංග ශෛලය සායනය ඉදිරිපිට කිසිම රටාවකට නැතිව දොස්තර මහත්තුරු තම රෝද හතර ගාල් කිරීම නිසා ය. මොවුන් මෙම සායනය ඉදිරිපිට මෙසේ ගාල් කිරීමේ දී ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවය පමණක් සිතීම නිසා ය. එහෙත් ඉන් සායනයට ප්‍රතිකාර සඳහා පැමිණෙන රෝගීන්ට සිදුවන මහත් අවහිරතා අපහසුතා බොහෝ ය. මෙම සිද්දිය ගැන මා වගකිව යුත්තන් සමඟ කතා කළ වාර අනන්ත ය.

ජනේලයෙන් බලන කල උඩරට ඔසරියකින් සැරසුනු අම්මා කෙනෙක් ත්‍රිවිලරයකින් බසිනු දැක්කෙමි. එවිටම සික්කා විසිල් එක පිඹගෙන විදුලි වේගයෙන් අම්මා ළඟට ආවේ ය.

“ඉක්මනින් මෙම ත්‍රිවිලර එක ගන්න” කියා මොර දෙන්නට විය.

එහිදී දැක ගත හැකි වූයේ රියැදුරා සමග අම්මා අමාරුවෙන් තම ස්වාමීපුරුෂයා එළියට ගැනීමේ උත්සාහයක යෙදන අයුරු ය. නමුත් වාහන ගාල් කිරීමට නොහැකි බැවින් ඔවුන් දෙදෙනාට මෙම රෝගියා සමඟ හරඹ කරන්නට නොහැකි බව මම දනිමි.

මම ක්ෂණිකව එතනට දිව ගියේ එය මගේ රාජකාරිය නොවුනත් එය මගේ මනුස්සකම බැවින් ඔවුනට හැකි උදව්වක් කර දීමට ය. ඉතා අමාරුවෙන් මෙම රෝගියා ත්‍රිවිල් මල්ලි සමග කාර්වල වහල වලට උඩින් උස්සා ට්‍රොලියක තියා සායන භූමියට රැගෙන එන ලදී.

“පුතේ ඔයාට ගොඩක් පිං සිද්ද වෙනවා අප්පච්චි ගෙනත් දුන්නට” යනුවෙන් අම්මා මා වෙත ප්‍රකාශ කළේ ඉතාමත් කීට්ටු ළෙන්ගකුකමක් පෙන්නවිණි. බොහෝම වැදගත් ලෙස ඇඳ සිටි අම්මාගෙන්,

“ගෙවල් කොහෙද අම්මේ” යනුවෙන් මා අසන විට ඇය පැවසුවේ,

“අනිවත්තේ පුතේ” යනුවෙනි.

දයාවෙන් පිරුණු ඇයගේ මුහුණ සදමඩලක් වැනි යැ යි මට සිතුවිණි. මට වද දෙන්න වූ මාගේ ඊළඟ ප්‍රශ්නය මම ඇසුවෙමි.

“අම්මේ ප්‍රකාලා එහෙම නැද්ද ගෙදර?”

“ඉන්නවා පුතේ. ලොක්කා දොස්තර, මද්දුමයන් දොස්තර, බාලයන් දොස්තර. තුන්දෙනා ම රටවල් තුනක. දුව සොඟ්ට්ටුවෙයාර් ඉංජිනියර් කෙනෙක්. එයා ඉන්නේ ඕස්ට්‍රේලියාවල”

එසේ පවසන විට සදමඩලක් වැනි අම්මාගේ මුහුණට අඳුරු වලාවක් ආවා වැනි විය. ක්ෂණිකව ම මා අසලට ම පැමිණි ඇ මට ඇසෙන නැසෙන හඬින්,

“පුතේ මට රස්තියාදුකාරයෙක් හදන්න බැරි වුණානේ” යනුවෙන් පැවසුවා ය.

එය විහිලුවට පැවසූ කතාවක් යැ යි සිතා මම සිනාසුනෙමි. එවිට ඇ ස්ථිර ගැඹුරු හඬකින් කථා කළා ය.

“හිතාවෙන්න එපා පුතේ. එහෙම දරුවෙක් හැඳුවනම් උඟ අදත් අපි එක්ක. එහෙනම් අපි මෙහෙම අසරණ වෙන් නෑ”

මෙහි දී මව පැවසූ රස්තියාදුකාරයා සම්මතයේ ඉන්නා අයාලේ ඇවිදින අයෙකු නොව, වැඩි අධ්‍යාපනයක් නොලබා වතු පිටි, මව්පියන් බලාගෙන ගමේ මහ ගෙදර සිටින පුතෙක් විය යුතු ය.

ඉන් අනතුරුව අම්මාට සමු දී පිටව ගියෙමි. ඒත් ඇ පැවසූ වදන් මා හිතේ දෝලනය වෙමින් සිත තුළ තර්ක කරන්නට විය. මෙහිදී මා හට තේරුම් ගැනීමට හැකි වූයේ සමාජයට ඉතාමත් ප්‍රබල හා ගැඹුරු පණිවිඩයකි.

දෙමව්පියන් තම සේසත ම වියදම් කර දහසක් බලාපොරොත්තු හිතේ පුරෝගෙන දරුවන්ට උගන්වනවා. රස්සා ලබා දී ගෙදරින් පිටමං කලත් අද වැඩිහිටියන්ගේ රැකවරණය සඳහා කිසිදු පුතෙක් හෝ දුවෙක් නොමැති වීමෙන් පෙනෙන්නේ අනාගතයේ ඇති වන ප්‍රබල අභියෝගයක් නොවේ ද? පැරණි සමාජයේ තිබූ කියමනක් මා සිත තුළ කැකැරෙන්නට විය. ‘එකෙක් රටට, අනිකා සාසනේට, අනිකා වතුපිටි බලා ගැනීමට හා ගොවිතැනට’ එයින් අදහස් කළේ ගෙදර සිටින පුද්ගලයා තම දෙමව්පියන් බලා ගන්නා බව විය යුතු ය.

ප්‍රියංකර බණ්ඩාර

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - මහනුවර.

සුළු කුණාටු

“මොකෝ කෙල්ලේ ගෙදර බඩු මුට්ටු පොළවේ ගහන්නේ”

මුළුතැන් ගෙය දෙසින් යමක් බිඳෙන හඬක් ඇසුණු තමරිගේ මව සිනාසෙමින් ඇසුවා ය.

“අනේ අම්මේ බලන්නකෝ මගේ අතයි, කකුලයි පණ නැතිවෙලා වෙච්චනවනේ”

තමරිගේ වේදනාත්මක කැගැසීමත් සමග ම මව ඒ දෙසට දිව ගියා ය.

තමරි දරුවන් තිදෙනෙකුගෙන් යුතු පවුලක වැඩිමහල් දියණිය යි. ඇයගේ වයස අවුරුදු දාසයක් වන අතර වයස අවුරුදු දාහතරක සහ අවුරුදු අටක සොහොයුරෝ දෙදෙනෙක් සිටිති.

පියා කුලී වැඩ කරමින් ජීවත් වූ අතර මව ද ඉදහිට කුලී වැඩට ගොස් මුදලක් සොයා ගන්නේ ගෙදර තිබෙන අගහිඟකම් නිසාම ය. තනි කාමරයක් සහිත කටුමැටි වලින් තනන ලද නිවස ඔවුන්ගේ වාස භවන විය.

තමරි මට මුණගැසුනේ 17 වාට්ටුවේදී යි. ඇය දරුණු ස්නායු රෝගයකින් පෙළෙන අතර ඒ හේතුව නිසා ඇගේ අත් පා වෙච්චීමට ලක් වේ. මේ නිසා ඇය සමඟ නිරන්තරයෙන් ම ඇගේ උපකාරයට

කෙනෙකු සිටිය යුතු ය. දැනට මේ රෝගය වැළඳී වසරක පමණ කාලයක් ගතව ඇත.

ඊට පෙර තමරි දහය වසරේ ඉගෙන ගත් සාමාන්‍ය දරුවෙකි. ඇයට මෙම රෝගයේ මූලික ලක්ෂණ පැමිණෙන්නේ පාසැලේ දී ය. ඒ කාලයේ දෙමාපියන් සිතන්නේ මෙය සාමාන්‍ය රෝගී තත්ත්වයක්, ඖෂධ භාවිතයෙන් පසු මෙය සුවපත් වේවි යන්නයි. නමුත් ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ තත්ත්වය දරුණු අතට පත්විය. හොඳින් ඇවිදීමත් සිටි දරුවාට කිසිසේත්ම ඇවිදීමට නොහැකි විය. ඇවිදිනවා තබා ඇඳෙහි වැතීරගෙන සිටින විට දී පවා පාද එක ලෙසකට තබා ගැනීමට නොහැකි විය. දැන් දෙපා එක ලෙසට පාලනයකින් තොරව වෙවිලීමට ලක් වෙයි.

තමරිගේ කුඩා දුප්පත් නිවසේ දැන් ගැටලු රාශියකි. මවට කිසිසේත්ම ඇය ළගින් ඇත් වීමට නොහැක. අසනීපයට රෝහල්වලට යාමට මුදල් ගැටලු ඇති විය. විටෙක බදුල්ල රෝහලට, විටෙක මහනුවර මහ රෝහලට, වෛද්‍ය පරීක්ෂණ සඳහා ගාස්තු, පිටතින් ගැනීමට “ඖෂධ” අනෙක් දරුවන් පාසල් යැවීමේ කටයුතු මේ ආකාරයට සිතාගත නොහැකි ගැටලු රාශියකි.

මේ අතර තමරිගේ පියා කුලී වැඩක යෙදෙමින් දරුවාගේ අඩුපාඩු පිරිමසින ආකාරය සිතමින් ඉන්නා විට දී හදිසියේ ම ඔහු වැඩකරමින් සිටි යන්ත්‍රයට අත හසුවී මාපට ඇඟිල්ල මූලින්ම කැඩී වෙන්වී ය. දැන් පවුලේ ගැටලු දෙගුණ තෙගුණ විය.

ඊට නුදුරු දිනක දී බදුල්ල රෝහලේ තමරි මව සමඟ නේවාසිකව සිටියදී ඇයව බැලීම සඳහා සිය සොහොයුරන් දෙදෙනා පැමිණි විට දී ඔවුන් දුටු විශේෂඥ වෛද්‍යවරය එම දරු දෙදෙනා ද වෛද්‍ය පරීක්ෂණයකට භාජනය කරන ලදී. එහිදී හෙළි වූයේ කුඩා දරුවාට ද තව නොබෝ දවසකින් එම රෝගී තත්ත්වයට පත්වීමේ ලක්ෂණ ඇති වී ඇති බවකි.

මේ තත්ත්වය යටතේ ගෙදර ප්‍රශ්න එන්න එන්න ම ඉහළ ගියේ ය. තමරිට ප්‍රතිකාර කළ මහනුවර රෝහලේ වෛද්‍යවරයෙකු මේ තත්ත්වය අවබෝධ කරගෙන නිවස සාදා දීමට ඉදිරිපත් විය. ඒ සඳහා දියතලාව යුධ හමුදා කඳවුරේ ද සහාය ලැබිණි. ඇගේ මවට ඇය රැකබලා ගනිමින් ම ආදායම් ඉපැයීම සඳහා අබ, එනසාල්, උඵහාල්, මිරිස් කුඩු, තේ කොළ කුඩු, නිවසේ සිට ම පැකට් කිරීමට අවශ්‍ය උපකරණ හා අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම සඳහා පරිත්‍යාගශීලී මහත්මයෙකුගෙන් රුපියල් විසිපන්දහසක් ලැබුණු අතර පළාත් සභාවේ ස්වයං රැකියා ආධාර ලබා දීමට ද ඇතුළත් කර ගන්නා ලදී.

දැන් මව පියා නිවසේ දී ම එම පැකට් නිෂ්පාදන කටයුතු සිදුකරන අතර පියා විසින් අවට වෙළඳසැල් වෙත ගෙන ගොස් විකිණීම කරනු ලබන අතර ඔවුහු දැන් ජීවිතයට නව බලාපොරොත්තුවක් එක්කරගෙන සිටිති.

අපීන් සේරසිංහ

සමාජ සේවා නිලධාරී,
පළාත් මහ රෝහල - බදුල්ල.

අලුත් ජීවිත

“සරත් අයියා ටෙලිෆෝන් කණුවෙන් වැටිලා ඉස්පිරිතාලේ අරන් ගියෝ”

කිසිවකුගේ ඒ කැගැසීම ඇසුණු සරත් ගේ බිරිඳ සිහිසුන් වූවා ය.

පස්සර ප්‍රදේශයේ කඳුකර ගමක ජීවත් වූ සරත් වයස අවුරුදු හතළිහක් වූ, පුද්ගලික ආයතනයක සේවය කළ, වයස අවුරුදු දහයක හා අටක ගැහැණු දරුවන් දෙදෙනෙකුගේ පියෙකි. බිරිඳගේ වයස අවුරුදු 35ක් පමණ විය. ඇය රැකියාවක් නොකළ අතර නිවසට යාබදව කුඩා සිල්ලර කඩයක් පවත්වාගෙන ගියා ය.

රැකියා ආයතනයේ සරත්ට පැවරී තිබුණේ සිටුවා ඇති දුරකථන කණුවලට අදාළ රාජකාරී වූ අතර දිනක් මාර්ගය අසල දුරකථන රැහැන් අලුත්වැඩියාවක් සඳහා කණුව ඉහළට නැගීමට යාමේදී බිම ඇදවැටී සුෂ්‍රමිතා අනතුරකට ලක් වී රෝහල්ගත විය. එහි දී ප්‍රතිකාර ලැබූ ඔහු සුෂ්‍රමිතාවට සිදුවී ඇති බරපතල හානිය නිසා තුනටියෙන් පහළ අප්‍රාණික රෝගියෙකු බවට පත්වී ය.

ඉන්පසු ඔහුට රෝදපුටුවක සිට ගතකරන ජීවිතයකට හුරුවීම සඳහා පුනරුත්ථාපන රෝහලකට ඇතුළත්වීමට සිදුවිය. එහි දී විවිධ භෞත චිකිත්සක ව්‍යායාම් වලට යොමු කෙරුණු අතර මේ කුමන දේ කලත් සරත් තමන්ට පෙර පරිදි දෙපාවලින් ඇවිදීමට හැකියාව කවදා හෝ ලැබේ යන ඒකායන අපේක්ෂාවෙන් සිටියේ ය. මේ නිසා ඔහු එකඳු මොහොතකවත් පැහැර නොහැර අදාළ විවිධ ව්‍යායාම්වල නිරත විය.

මාස තුනකට පමණ පසු රෝහල් හාර විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා තීරණය කළේ දැන් නිවසට ගොස් රෝද පුටුවෙන් තම ජීවන කටයුතු කරගන්නා ලෙසට යි.

එම තීරණයෙන් සරත්ගේ ඉදිරිපස සියල්ල එකවර සම්පූර්ණයෙන් නාශ ගියා සේ දැනිනි. සරත්ට හැඬුම් ආවේ ය. කෙදිනක හෝ මෙම රෝහලෙන් නැවත නිවසට යන්නේ දෙපයින් ඇවිදගෙන බවට සරත්ගේ හිතේ තිබුණු අධිෂ්ඨානය සුනු විසුණු වී ගිය බවක් ඔහුට හැඟිණි. ලෝකයම නැවතී ඇති බවක් දැනුණු අතර ඔහුගේ සුෂ්‍රම්භාව බිඳුණු දිනවත් මෙවන් බලාපොරොත්තු නැති ඔහුට හිස් බවක් නොදැනිණි.

වෛද්‍යවරයාගේ ඉල්ලීම සරත් තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙන් පසු නැවත ඔහු රෝහලේ තබා ගැනීමට වෛද්‍යවරයාට සිදුවිය. මේ ආකාරයට කිහිප වතාවකට සරත්ව රෝහලේ තබා ගැනීමට වෛද්‍යවරයාට සිදුවිය. එසේ සරත් රෝහලේ සිටි කාලය වසර එකකුත් මාස හයකි. ඒ සම්පූර්ණ කාලය තුළ ම රෝහල් භාර විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා ඇතුළු සියලු ම කාර්ය මණ්ඩලය සරත්ගේ අධිෂ්ඨානය සපල කරගැනීම සඳහා ධනාත්මකව සහයෝගය ලබාදෙන ලදී.

සරත් මා හට මුණගැසුනේ ඔහු රෝහලෙන් යාමට මාස හයකට පමණ පෙර ය. එහි දී මට නිරීක්ෂණය වූ තවත් කාරණයක් වූයේ දෙපයින් ඇවිදීමට සරත් දරණ උත්සාහය ඉටු නොවූ කල කල්යන් ම ඔහුගේ යටි සිතේ ඇති එම පීඩාව පිට කරන ලද්දේ දිනපතා තමාව බැලීමට එන එසේ ම ඔහුගේ සියලු ව්‍යායාම් වලට උපකාර කරන තම ආදරණීය බිරිඳ වෙත ය.

මේ නිසා සරත්ගේ බිරිඳ ද ඉතා සිත් වේදනාවෙන් ජීවත් වූ අතර වරෙක සරත්ගේ අවිශ්වාස සහගත දොස් පැවරීම් නිසා සියදිවි භානිකර ගැනීමට ද උත්සාහ ගත්තා ය.

මේ අතර රෝහලේ සිටි සියලු ම නේවාසිකයින්ට ආදායම ඉපැයීම් පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනක් සැලසුම් කළේ රෝහල් භාර විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා හා සියලුම කාර්ය මණ්ඩලයේ සහයෝගයෙනි.

මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ මෙම නේවාසිකයින් දොළොස් දෙනාගෙන් අට දෙනෙකු ම සුෂ්‍රම්භාව බිඳීම නිසා ආබාධිතතාවයට ලක් වී රෝද පුටු භාවිතා කරන්නන් වූ අතර ඔවුනට කිසිසේත් ම

කලින් කරන ලද රැකියාවන් නැවත කිරීමට නොහැකි නිසා රෝද පුටුවේ සිට ම ආදායම් ඉපයීමේ කටයුතු සලසා දීමයි.

පාවහන් නිෂ්පාදනය පිළිබඳ තෙදින පුහුණු පාඨමාලාවක් පැවැත්වූ අතර සරත් ද ඉතා උනන්දුවෙන් මෙම පාඨමාලාව හැදෑරී ය. රෝහලේ ඉතා හොඳින් ම පාඨමාලාව හැදෑරූ නේවාසිකයින් දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකු සරත් වී ය. දැන් සරත් මේ කටයුත්ත පිළිබඳව සිතන්න පටන් ගෙන ඇත.

නිවසට ගොස් මෙම ව්‍යාපාරය කරන ආකාරය ඔහු කල්පනා කරයි. ඒ පිළිබඳව නිතර තොරතුරු අසයි. ඔහු වෙනුවෙන් ලබාගත හැකි සමාජ සේවා මැදහත්වීම් පිළිබඳව විමසයි. දැන් ඔහු සිතන මාතෘකාවෙන් සරත් කරගෙන ඇත. ඔහුට අවශ්‍ය කොමඩි සහිත වැසිකිළිය සෑදීම පිළිබඳ පස්සර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය වෙත දැන්වූ අතර ඔහුගේ ආදායම් ඉපයීම සඳහා ආධාර ඉල්ලීම් පළාත් සභාව වෙත ද යොමු කරන ලදී.

සරත් දැන් අලුත් බලාපොරොත්තුවකින් සිටී. රෝහල් භාර විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා ඔහුව නිවසට යාමට නිර්දේශ කරන ලද අතර ඔහු එයට එකඟ විය.

දැන් සරත් නිවසේ සිට පාවහන් නිෂ්පාදනය කරන අතර පළාත් සභාව මගින් අවශ්‍ය මූල්‍ය ආධාර සපයා දෙනු ලැබී ය.

දැන් සරත් තම ආබාධිතතාවය පිළිබඳ සිතීම වෙනුවට දරුවන්ගේ පවුලේ අනාගතය ගැන සිතීමට පටන්ගෙන ඇති අතර ජීවිතයේ අභියෝග ජය ගැනීම අධිෂ්ඨාන කරගෙන ඇත.

සරත් ගේ අලුත් ජීවිතය සාර්ථක කරගැනීමට ඔහුගේ දයාබර බිරිඳ ද නොමඳ සහයක් ලබා දෙන්නී ය.

අපින් සේරසිංහ

සමාජ සේවා නිලධාරී,
පළාත් මහ රෝහල - බදුල්ල.

බුදුන් බෙත් පර්මිලා

“ඉස්ලාමීය ආගමට අනුව කිසි ම හෙයකින් තමන්ගේ ලේ, ශරීර අවයව කාටවත් නොදිය යුතුයි කියල නීතියක් තියෙනවද?”

කැඳවනු ලැබූ හදිසි රැස්වීම මුලින් ම අමතා රෝහල් අධ්‍යක්ෂතුමා ප්‍රශ්නයක් නැගී ය.

“මම හිතන්නේ ඒ පිළිබඳව අපි කාටවත් අවබෝධයක් නෑ. ඒ නිසා ඒ පිළිබඳව වගකිව යුත්තන්ගෙන් දැනගන්න වෙනවා” මම කීවෙමි.

“එහෙනම් මේ ප්‍රශ්නයට ප්‍රියංකර මැදිහත් වී අවශ්‍ය කටයුතු ඉක්මනින් ම කරලා අපට දන්වන්න යැයි අධ්‍යක්ෂතුමා මා හට බාර දුන්නේ ය.

මෙසේ විශේෂ රැස්වීමක් රැස්කිරීමට විශේෂ හේතුව මෙසේ ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම වරට මහනුවර මහ රෝහල මගින් මොළය මැරුණු රෝගීන්ගේ වකුගඩු දෙක රැගෙන (දෙමාපියන්ගේ කැමැත්ත මත) වකුගඩු බද්ධ කිරීමට ඇති රෝගීන් තෝරා එම වකුගඩු දෙක බද්ධ කරනු ලබයි. මේ වන විට රෝගීන් එකොලොස් දෙනෙකුට අති සාර්ථක ලෙස බද්ධ කර ඇත. මොළය මැරුණු යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ හදිසි අනතුරකින් මොළය නැතිවීම, මොලයේ ලේ නහරයක් පුපුරා යෑම නිසා මොළය මැරී යාම ආදී කරුණු නිසා රෝගියා ජීවත් වන්නේ කෘත්‍රිම ස්වසනය මාර්ගයෙන් ය. ශ්‍රී ලංකාවේ රෝගීන් සඳහා වකුගඩු විශාල වශයෙන් බද්ධ කිරීමට අවශ්‍ය වී ඇතිමුත් එයට අවශ්‍ය

වකුගඩු නොලැබීම නිසා, මෙම බ්ලින් ඩෙන් රෝගීන්ගේ වකුගඩු රැගෙන බද්ධ කිරීම අද ලංකාවේ පමණක් නොව ලෝකයේ ම ජනප්‍රිය වී ඇත.

මෙම කර්තව්‍යය සඳහා මා රෝහලේ වෛද්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය සමඟ සෘජුව ම සම්බන්ධ වන්නෙමි. අපි සියලු ම දෙනා මෙම රෝගීන්ගේ දැනට පවතින තත්ත්වය ගැන රෝගියාගේ දෙමාපියන් දැනුවත් කර ඔවුන්ගේ කැමැත්ත පිට එම ශල්‍යකර්මය සිදුකරනු ලබයි.

ෂර්මිලා විසි එක් වියැති මුස්ලිම් තරුණියකි. ඇය රෝහල් ගතවී ඇත්තේ මොළයේ නහරයක් පුපුරා යෑම නිසා ය. නමුත් ඇයගේ ප්‍රාණය දිනෙන් දින ක්ෂය වී යෑමට ආසන්න ය. පසුදා ඩොක්ටර් අරුණ හා හෙද කාර්යය මණ්ඩලය හා මා දෙමාපියන් සමඟ සාකච්ඡාවක් අරඹන ලදී. නමුත් ඔවුන් මුස්ලිම් ජාතිකයින් නිසා අපගේ ඉල්ලීම හා කරුණු පැහැදිලි කිරීම තරයේ බැහැර කරන ලදී. කොතෙක් පැවසුවත් තම ආගම හා රෝගියා ගැන පවසා අපිව මඟහරින ලදී.

කවුරුත් සිතූ ලෙස ම ෂර්මිලා ජීවිත අතහැර ගිය අතර වකුගඩු දෙක රෝහලට අහිමි විය. බද්ධ කිරීම සඳහා සූදානම් කළ රෝගීන් දෙදෙනා ද වකුගඩු අපේක්ෂාවෙන් පසුවෙයි.

වහා ක්‍රියාත්මක වූ මා මහනුවර ප්‍රධාන පල්ලියට ගොස් මේ සිදුවීම එහි ප්‍රධාන පූජකතුමාට දැනුම් දුන්නේ ය. පූජකතුමා පැයක් ඇතුළත දිස්ත්‍රික්කයේ සියලුම පූජකතුමන්ලා ඉදිරිපිටට කැඳවන ලදී. ඔවුන් සමඟ පැයක් දෙකක් පමණ මෙම සිදුවීම පිළිබඳව විස්තර කතා කිරීමෙන් පසු මෙම පසුබිම පිළිබඳව රෝහල් අධ්‍යක්ෂ තුමා සමඟ සාකච්ඡාවකට දින ලබාගැනීමට හැකිවිය.

අදාල දිනය උදාවීමත් සමඟ පූජකවරු මහ රෝහල් අධ්‍යක්ෂ, වකුගඩු බද්ධ කිරීමේ විශේෂඥ වෛද්‍යවරු, ශල්‍ය වෛද්‍යවරු හා හෙද කාර්යය මණ්ඩලය මෙම සාකච්ඡාවට එකතු විය. අධ්‍යක්ෂතුමා පූජකවරු අමතා කියා සිටියේ වකුගඩු බද්ධ කිරීමේ වැඩසටහනට

අනුව මෙම රෝහලට පැමිණෙන, රැගෙන එන රෝගීන් කවර ආගමකට, ජාතියකට අදාළ වූවත් අපිට ඔවුන් රෝගීන් පමණක් වන බව යි. උත්ගත වූ ප්‍රශ්නය සඳහා ඔබතුමාලා මැදහත් වී ඉක්මනින් ම මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා විසඳුම් ලබා දෙන ලෙස ප්‍රකාශ කරන ලදී.

“ඒ වගේ ම මේ සඳහා මැදිහත් වී මෙම ප්‍රශ්නයට විසඳුම් සොයාදීම වෙනුවෙන් ප්‍රියංකරට, සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට ස්තූතිවන්ත වන බව” අධ්‍යක්ෂ තුමා තවදුරටත් ප්‍රකාශ කරන ලදී.

සාකච්ඡාව හා සම්මන්ත්‍රණය තුළින් පූජකවරු ප්‍රකාශ කළේ අපේ ආගමේ ශාස්තෘවරයා අවයව හා ලේ දන් දීම නොකරන ලෙස දේශනා කර නොමැති බැවින් තම ජාතිකයින් ව රෝහල සඳහා අවශ්‍ය අවයව ලබාදීමට දැනුවත් කරන බවයි.

ඒ අනුව ෂර්මිලාගේ අවයව රෝහලට ලබාදෙන ලදී. ඒවා අවශ්‍ය අනෙක් රෝගීන්ගේ රෝගයන් සුව කර යලි ජීවත් වීමේ අවස්ථාව උදාවෙනු ඇත. අභිංසක ෂර්මිලා පරිත්‍යාගශීලිනියක් වී ඇත.

ප්‍රියංකාර බණ්ඩාර

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - මහනුවර.

සිහින

“රසිකාව බලන්න එයාගෙ පෙම්වතා එනවද?”

“නෑ මිස් දැන් දුවව බලන්න එයා එන්නේ නැහැ. ඒකට අපිට මොනවත් කියන්න බෑනේ” ය යි පැවසුවා ය.

“රසිකා එයා ගැන අහන්නේ නැද්ද?”

“නැහැ කවදාවත් අහන්නේ නැහැ. දිගට ම ඇවිල්ලා ටික ටික මග අරිද්දි අපේ හිතත් පැරුණා. අපි දුවට පෙන්නුවේ නැහැ. ඒත් දුව ඒ ගැන වචනයක්වත් අහන්නේ නැහැ. හිතෙන් දුක් විදිනවා”

මා ඉදිරියේ මේ සිටින්නේ ඒ අවාසනාවන්ත පෙම්වතිය වූ රසිකාගේ මව යි. මම ඇයගේ කථාවට ඇහුම්කන් දුන්නෙමි.

ඇයට දියණියන් දෙදෙනෙකු හා පුතෙකු සිටියා ය. ස්වාමියා රාජ්‍ය සේවයේ විශ්‍රාමිකයෙකු විය. මොවුහු කුරුණෑගල ප්‍රදේශයේ පදිංචිකරුවන් වූහ. බාල දියණිය හැරුණු විට අනෙක් දරුවන් විවාහක ය.

ඇය පැවසූ ආකාරයට ඇයගේ බාල දියණිය වන රසිකා ඉගෙනීමට ඉතා ම දක්ෂ විය. රසිකාගේ එකම බලාපොරොත්තුව වූයේ උසස් පෙළ විභාගය ඉහළින් ම සමත් වී විශ්ව විද්‍යාලයට ඇතුළු වීම ය. පවුලේ කිසිකෙනෙකු විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය නොලැබූයෙන් පවුලේ ම බලාපොරොත්තුව ද එය ම විය.

දැඩි උත්සාහයකින් හා කැපවීමකින් රසිකා විභාගය සඳහා සූදානම් වූවා ය.

එම උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇය විභාගයෙන් සමත් වී විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශයට වරම් ලැබුවා ය. එය මුළු පවුලේ ම බලාපොරොත්තු මල් එල ගැන්වූ දිනයක් විය.

ඒ අතර ඇය කුඩා කල පටන් හඳුනාගත් තරුණයෙකු සමඟ ප්‍රේම සබඳතාවයක් පැවැත්වූවා ය. එය පවුලට ගැළපෙන බැවින් පවුලේ විරෝධතාවයක් ඒ සඳහා නොවී ය. ඔහු ව්‍යාපාරිකයෙකු වූයේ ය.

ඇය දැඩි කැපවීමකින් අධ්‍යාපනයේ යෙදුනා ය. ඇය සිහින මැවූයේ අනාගතයේ හොඳ රැකියාවක් කිරීමත් ඉන්පසු විවාහ දිවියට පත් වීමත්, සතුටින් ජීවිතය ගත කිරීමත් ය. රසිකා ජීවිතයේ එම දහසක් බලාපොරොත්තු මැද සතුටින් කල් ගෙවූවා ය.

විශ්ව විද්‍යාලයේ දෙවන වසරේ සිටියදී දිනක් ඇය හදිසියේ අසනීප වූයෙන් රෝහල්ගත කෙරුණි. අසනීපය සුව අතට පත්නොවූ නිසා දිගින් දිගට ම පරීක්ෂණ සිදු කෙරිණි. අවසානයේ තීරණය වූයේ ඇය වකුගඩු රෝගයට ගොදුරු වී ඇති බවත් එය බැරෑරුම් අතට පත්වී ඇති බවත් ය.

“දුව නිසා ම ඉස්පිරිතාලය ළඟින් කාමර කැල්ලක් කුලියට ගත්ත. පෙන්නන් එක මිඳි නිසා යාඵවෙලා හිටිය දරුවා කුලී ගෙව්වා. ඒත් දැන් දුව ව බලන්න එයත් එන්නේ නැහැ. එහෙම කියල අපට ඒ දරුවට දොස් කියන්න බැහැනෙ මිස්. අනික අපට හැමදාමත් ඒ දරුව ගැන බලාපොරොත්තු තියාගන්නත් බෑ. කොයි දෙමව්පියන්ද කැමති වෙන්නේ තමන්ගෙ පුතා දැන දැන ම වකුගඩු රෝගියෙකුට බන්දල දෙන්න. අපිත් ණය වෙලා ඉන්න නිසා අපිටත් දැන් අමාරුයි.”

“මගේ දුටු දැන් ගොඩක් අමාරුයි මිස්. දුටුගෙ බලාපොරොත්තු ජයගන්න බැරි වෙයිද දන්නෑ. නේද මිස්?”

කිසිවක් හිතාගත නොහැකිව මම ඇ දෙස බලා සිටියෙමි.

“අනේ මිස්! මගේ දුටු එයාගෙ අනාගතය ගැන ලස්සන හීන ගොඩාක් දැක්කා” එසේ කියා ඇය එක්වර ම මහ හඬින් හඬන්නට වූවා ය.

සොබා දහමක් විටෙක කෙතරම් නම් කුරිරු ද? එයට අවනත නොවන කිසිවෙක් ලොවේ නැති බව මට හැඟිණි. අසරණ රසිකා මම කුමක් නම් කරන්නද? අනේ මට සමාවෙන්න.

වයි. බී. වික්‍රමසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - මහනුවර.

වෙදකමක් නැති නහිකම

එය තරමක් විශාල පැරණි එහෙත් ගාමිහිර නිවසකි. මිදුලේ වටපිටාවේ ස්ථිරව නිමවන ලද මල් පාත්තිවල නටඹුන් දක්නට ඇති අතර නඩත්තු නොකරන ලද මල් ගස් වර්ග උසට හා නිසරුවට වැවී තිබිණි. මිදුලේ විවිධ තණකොළ වැවී ඇත. මෑතකදී පින්තාරු නොකරන ලද ගෙයි ඉදිරිපස බිත්තියෙහි තැනින් තැන දිය සෙවෙල සෑදී ඇත. ගෙදරට දකුණු පැත්තේ පැරණි අඹගසෙහි කොළ වැටී වහලය මත තැනින් තැන ගොඩ ගැසී ඇත. සතුන් කා දමන ලද අඹගෙඩි සහ අඹ ඇට ගස යට තැනින් තැන විසිරී ඇත.

මම සෙමෙන් වසා ඇති දොර ළඟට ගියෙමි. පැරණි අලංකාර කැටයම් සහිත දොරේ කැටයම් අතර මකුලුදැල් බැඳ ඇත. දොර පොළොව පැත්තට වන්නට පින්ත ඉසීමෙන් දිරායාමට ආසන්නව ඇත. මම දොරට තට්ටු කරමින් ගෙදර කවුද ඉන්නේ යනුවෙන් දෙකුන් වරක් කථා කළෙමි. ගේ ඇතුළෙන් පය ඇදෙන සද්දයකින් කෙනෙකු පැමිණ දොර විවෘත කළා ය. ඒ එදා රෝහලේ දී දුටු අම්මා ය. මම ඇයට මා හඳුන්වා දුන්නෙමි. ඇයට මාව මතක් විය.

මට ද ඇය මට මූලිකම හමු වූ දිනය මතක්වී ය.

“රත්නායක මුදියන්සේලාගේ මුහන්දිරම් මහතා”

අක්මි පිළිබඳ වෛද්‍ය සායනයේ සාත්තු සේවිකාවක් හඬනගා නම කථා කළා ය. වයස අවුරුදු හත්තෑ පහක් පමණ වන පුද්ගලයකු ඒ වයසට සමාන බිරිඳ යැයි සිතිය හැකි කාන්තාවක සමඟ සායන කාමරයට ඉතා අපහසුවෙන් ඇතුල් විය. ගිය විලාසයෙන් මට හැඟුණේ එම සීයාගේ ඇස් පෙනීම සම්බන්ධයෙන් ලොකු ගැටලුවක් ඇති බවකි.

අහම්බෙන් දඬු මෙම දර්ශනයෙන් මාගේ සිතට යම් වෙනසක් දැණුණු හෙයින් ඔවුන් පිළිබඳ සොයාබැලීම සඳහා මොහොතක් බලා සිටියෙමි.

විනාඩි විස්සකට පමණ පසු ඉතා අපහසුවෙන් ඔවුන් එළියට පැමිණි අතර ඔවුන් සමඟ කථා කිරීමේ අවියෙන් ඒ වෙතට යනවාත් සමඟම තරුණයෙක් ඇවිත් “ඉක්මණින් යමු පරක්කු උනා” කියමින් ඔවුන් ත්‍රිවිලයකට නංවා ගැනීමට සූදානම් විය.

එම තරුණයා වෙත ගිය මා “මේ ඔයාගේ කවුද?” යි විමසී ය. “මේ මගේ කවුරුත් නෙමෙයි මහත්තයා. මම මෙයාලව එක්කගෙන හයර් එකට ආවෙ. පරක්කුයි ඒ නිසා අපි යනවා” යැයි පිළිතුරු දුන්නේ ය.

“ආ කමක් නෑ. මට ඔයාලගෙ ලිපිනය දෙන්නකෝ” මම වැඩිහිටි අම්මාගෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි. ඇය ලිපිනය කී අතර. මම එය ක්ෂේත්‍ර පොතේ සටහන් කර ගතිමි.

අද දින අදාල ලිපිනයට අනුව වැලිමඩට ගොස් නුගතලාව ආසන්නයේ පිහිටි නිවස කරා පැමිණියෙමි.

“එන්න ගෙට” යනුවෙන් තරමක් කුදු ගැහැණු මව වෙවිලන හිසින් යුතුව සිනහවකින් සංග්‍රහය කරමින් මගෙන් ඉල්ලා සිටියා ය.

මම ගෙට ගොඩවීමි. ඉංග්‍රීසි එල් හැඩයෙන් යුතු විශාල සාලයකි. සාලයට මුහුණලා ම කාමර තුනක් පමණ පෙනෙන්නට ඇත. සාලයේ පැති දෙකක වී ගෝනි 10 බැගින් පමණ වී අවටි දෙකකි. පැරණි එහෙත් කැඩී නොගිය දූවිලි වැදුණු පුටු සෙටි දෙකක් එකට දමා ඇත.

එන්න මහත්තයා කියමින් නැවත හැරුණු මැණියන් සාලය මැදින් කුස්සිය පැත්තට ගමන් කරයි. මම ද ඇය පසුපස ගියෙමි.

“අපි ඉන්නෙ මේ පැත්තෙ” යනුවෙන් යමින් ගමන් ඇය කීවා ය.

සාලය මැදින් යනින් ගමන් මම බිම බැලුවෙමි. ඉදිරිපස දොරළඟ සිට පිටුපස මැද කුස්සිය දක්වා දුවීලි ඉවත්වූ අඩිපාරක් ඇත. කාලයකින් අතුගා පිරිසිදු නොකරන ලද නිසා අනෙක් තැන්වල දුවීලි පිරී ඇත. කුස්සිය නිවසට යාබදව ඇති අතර ගෙය සහ කුස්සිය අතර අඩි අටක පමණ කාමරයක් ඇත. සීයා එහි පුටුවක වාඩි වී සිටියේ ය.

ඔහු ඉදිරියේ ම පුටුවක වාඩි වූ මම දෙදෙනා සමඟ දොඩමලු වීමි.

“මගේ ඇස් දෙක ම ජේන්නේ නෑ සුදට වැහිලා ඔපරේෂන් කලා. නමුත් ටික කාලය යි පෙනුනෙ”

“මටත් ඇදුම හැදිලා බෙහෙත් බොනවා”

දෙදෙනා ම තරගයට කියාගෙන යයි.

“අපි දෙන්නා ම ගුරු වෘත්තිය කළේ. අපිට දරුවෝ පහක් සිටියා. එක්කෙනෙක් හමුදාවට ගියා විතරයි නැති උනා. අනෙක් ඔක්කොම දැන් කොළඹ පදිංචි. මෙහෙ එන්නෙ නෑ. තුන්දෙනෙක් විශ්ව විද්‍යාලෙ ගියා. අනෙක් එක්කෙනා බිස්නස් කරන්නේ. එයාලා පවුල් වෙලා දරුවෝ ඉන්නවා. එයාලගේ වැඩ නිසා මෙහෙ එන්න වෙලාවක් නෑ. අර පැත්තෙ තියෙන කුඹුරු අපේ. වෙන අය තමයි වැඩ කරන්නෙ. මුන්දැට ඇදුම නිසා ගෙයක් දොරක් අතුගාන්නවත් බෑ. අපි උයාන කාල මේ කාමරේ ඉන්නෙ” කුස්සියට යාබද කාමරය පෙන්වයි.

“ඉස්සර මේ ගෙදර හරි ම සද්දෙයි පොඩි උන්නෙ. දැන් කවුරුවත් නෑ. නෑදෑ ළමයෙක් දැන් මාස තුනකට කලින් වෙනකන් ඇවිත් උදව් කලා. ඒ කෙල්ලත් විශ්ව විද්‍යාලෙ ගියා”

මොවුන් වෙනුවෙන් මම කෙසේ මැදිහත් වෙන්න ද? මට ද ගැටලුවකි. වැඩිහිටි සමිතියකට සම්බන්ධ කිරීමට ද නොහැකි වන්නේ මොවුන්ගේ තත්ත්වය අනුවයි. ආර්ථික අතින් ගැටලුවක් නොමැති මුත් මොවුන් වෙත ඇත්තේ තනිකම සහ හුදකලා බවයි.

ජීවනයේ ලොකු බලාපොරොත්තු දේපල ඉඩම් ගෙවල් දොරවල් මේ සියල්ල සමගින් අප සැලසුම් කරන්නේ දරුවන් හා අනාගතයේ සතුටින් සිටීමට යි. නමුත් නොහිතන ලෙස අප තනිවේ ද? අප අසා ඇත්තේ මරණින් පසු අප සියල්ල අතහැර දමන බව යි. ඒත් මෙම කථාවෙන් අපට උගත හැකි වන්නේ මරණයට පෙරත් අපට සියල්ල අතහැරීමට කාලය පැමිණෙන බව යි.

අපිත් සේරසිංහ

සමාජ සේවා නිලධාරී,
පළාත් මහ රෝහල - බදුල්ල.

එක වහළක් යට

ආනන්ද,

නාවලපිටිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයට අයත් බලන්තොට වසමේ පදිංචිව සිටින පිරිමි දරුවෙකි. ආබාධිත ආනන්ද වයස අවුරුදු දහසයක නමුත් වසර දෙකක් පමණ කුඩා දරුවෙකුගේ පෙනුමක් ඇති දුබල සිරුරක් ඇති ළමයෙකි.

ඔහු පදිංචි නිවාස ලයින් කාමරයක් වූ අතර දුටුවන්ගේ හද කම්පා කරවන තරම් ම කුඩා අපිරිසිදු නිවසකි. වැසි දිනයන්හි නිවසම වැසි දියෙන් තෙමී යනු දැකිය හැක. ගෙයි බාල්කයක ගෝනියක් එල්ලා එහි ආබාධිතව එක්තැන්වී සිටින අසරණ ආනන්දව තබා ඇත. ආනන්දගේ මව සහ පියා මියගොස් ඇත. සදාකාලිකව ම ආබාධිතව සිටින ආනන්ද ගේ දෑසට නිරන්තරයෙන් හමුවන්නේ තම එක ම බාරකරුවන් වන මහලු සීයා ආච්චි ව සහ තැන් තැන් සිදුරුවී ගිය වහලය පමණක් ය.

නිර්මලා දේවි,

මේ අඳුරු නිවස තුළ ඔබ හොඳින් විපරම් කරතොත් එහි අඳුරු මුල්ලක පැදුරු කඩමාල්ලක වැතිරී සිටින තවත් ප්‍රාණියකු දැකගත හැක. ඇය ආනන්දගේ නැන්දනිය යි. විදේශගතව රැකියාවක නිරත වී නැවත පැමිණ ඇත. ඇය විසින් එවන ලද සියලු මුදල් මුස්ලිම් පුද්ගලයෙකුට එවා ඇති අතර ඇ ලංකාවට පැමිණි පසු එම මුදල් ආපසු ලබා දී නැත. කිසිදු ලිඛිත සාක්ෂියක් ඇ සතුව නොමැති බැවින් එම අවස්ථාව උදාකරලීමට දායක වූ තැනැත්තාට නීතියෙන් කටයුතු කිරීමට ද අපහසු වී ඇත. මෙ හේතුව නිසා අද උග්‍ර මානසික රෝගයකින් පෙළෙන්නී ය. නිර්මලා රෝගී තත්ත්වය නිසා ම නිරතුරුව ම අසල්වැසින් සමගින් විවද කලකෝලාහල ඇති කරගනිමින් සමාජයෙන් ඇත්ව සිටියි. ඇය ගැන ග්‍රාම නිලධාරීගෙන් ද නිතර නිතර පැමිණිලි ලැබිණ.

අත්තම්මා සහ සීයා,

මෙම නිවස තුළ පණ කෙන්ද්‍ර ටිකක් හෝ ඇති ව සිහි නුවණින් කටයුතු කරන එක ම ප්‍රාණීන් දෙදෙනා මේ දෙදෙනා ය.

හැකි කුලියක් මලියක් කරමින් ආනන්දවත් නිර්මලාවත් රැකගනිමින් දුෂ්කර දිවියක් ගෙවති. ජීවිතයට මද සහනයක් හෝ උදාවන සේයාවක් නොදකිමින් අසරණව කල්යවති.

මා ඔවුන් උදෙසා ඉටු කල සේවය

නාවලපිටිය පොලීසිය සමඟ එම නිවසට ගොස් නිර්මලා දේවී රෝහල වෙත රැගෙන යන ලදී. ඉන් අනතුරුව ඇයට මාසයකට ආසන්න කාලයක් ප්‍රතිකාර ලබා නැවත නිවස වෙත යවන ලදී. දැනට ඇය සුවය ලැබී ඇති අතර ජීවත් වීම සඳහා වියලි ආහාර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය මගින් මාස දෙකක් සඳහා සපයන ලදී.

ඉදිරියේ දී නිවස අලුත්වැඩියා කර දීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරමින් පවතී.

ඇය මහලු අත්තම්මා සහ සීයා සමඟ මෙම කාමරයේ ඉතා අසරණ තත්වයෙන් ආහාර පවා නොමැතිව දිවිගෙවන බවට දැක ගැනීමට හැකි වී ය.

නාවලපිටිය රෝහලේ මානසික වෛද්‍ය ඒකකය සමඟ සාකච්ඡා කර අවස්ථා කීපයක දී ඇගේ නිවස වෙත ගිය නමුත් ඇ මුණගැසීමට නොහැකි ය.

නිර්මලා දේවී නමැති ඇය ගැන ග්‍රාම නිලධාරීගෙන් ද පැමිණිලි ලැබිණ. අවට පවුල් වලට හිරිහැර සිදුවන බව ප්‍රාදේශීය ලේකම් දැනුවත් කරන ලදී.

ජේ. එම්. ජයන්ත බණ්ඩාර

සමාජ සේවා නිලධාරී,
දස්ත්‍රික් රෝහල - නාවලපිටිය.

හුදකලා වූ දරුවෝ

ගම්පල සීමාවට වත් ඉතා දුෂ්කර වූවත්, සුන්දර ගම්මානයකි. නුවරඑළියේ තේ යායක සුන්දරත්වය මවාපාමින් සුළං කපොල්ල ළඟට ළඟා වූ අපි බසයෙන් බැස තේ යාය දිගේ ගමන් කළෙමු. කෙතරම් සුන්දර පරිසරයක වුව ද අසරණ දරුවන් හා මිනිසුන්ගේ ජීවිත ඉතා දුක්ඛිත ය. දුෂ්කර දුරක් ගෙවා ආ අපි ළඟා වූයේ තේ වත්තක් මැද පිහිටි නිවාස පේලියක් වෙත ය.

නිවසට එබී බැලූ පමණින් නෙත ගැටුනේ එහි කෙලවරේ සිටි කුඩා දරුවෙක් ය.

“ගෙදර කවුද... ගෙදර කවුද...”

“ඇයි නෝනා...” කියමින් කහපාට ටී ෂර්ට් එකක් සහ කලිසමක් ඇඳගත් අයෙක් ඉදිරියට පැමිණියේ ය.

“අපි ආවේ දරුවන් බලන්න. දරුවන් රෝහලේ සිට ගෙදර ආවේ කවදද?” මම විමසුවෙමි.

“ඊයේ තමයි ආවා නෝනා...” තංගවේලූ පැවසුවේ ය.

“කෝ දරුවන්...?”

“මේ ඉන්නේ...” යැ යි කියමින් දරුවන් වෙත අත දිගු කළේ ය.

එම කාමරය තුළ තිබූ එක ම පුටුව මත වාඩි කර වූ කුඩා දරුවෙකු විය. එක් පාදයක් බැන්ඩේජ් කර තිබූ අතර එම පුටුව මතට

වී බලාගත් අත බලා සිටි දරුවා වෙත මා නෙත් යොමු කළේ ය. ඒ අසල කුකුලෙක් සමඟ සෙල්ලම් කරමින් සිටි අවුරුදු දහයක පමණ කුඩා දැරියක් අප වෙත දිව ආවේ නිමේෂයකිනි.

“එන්න බබා...” මා දරුවා ඇමතීය. ඒත් ඇ මා මුව දෙස බලා සිටියා පමණි. කථා නොකළේ ය.

“මීස්... දරුවට කතා කරන්න බැහැ එයා ගොඵයි. තංගවේලු පැවසී ය.

එම දරුවන් නමින් කුමාර සහ රාණී ය. දරුවන්ගේ මව ඔවුන් හැර දමා ගොස් ඇත. පියා වන තංගවේලු දවස පුරා ඇවිද බිමතින් නිවස වෙත පැමිණෙයි. ලයින් කාමරයේ ඒ මේ අත බැලූ මා හට දක්නට ලැබුණේ කුඩා ඇඳක් පමණි. කෝප්පයක්, පිඟානක් හෝ දක්නට නොලැබුණ අතර දිරාගිය ඇඳුම් කඩ මලු තැන තැන දමා තිබුණු අතර කුඩා දයණියගේ ඇඳුම් ගින්නට දැමුව ද පිවිවෙන්නේ නැති තරම් අපිරිසිදු වී ඇත. කැමට ගත හැකි කිසිවක් නිවසේ නොතිබුණි. වළං කැබලි කිහිපයක් දක්නට තිබූ මුත් මාස ගණනකින් ලිප මෙලවූ බවක් පෙනෙන්නට තිබුණේ නැත.

මට මේ දරුවන් පිළිබඳව දැනුවත් කළේ ළමා වාට්ටුවේ වෛද්‍යවරයා ය. කුඩා දරුවන් දෙදෙනෙකුගේ පුවතක් මා වෙත පැවසූ වෛද්‍යවරයා ඒ පිළිබඳ වැඩිදුර සොයාබැලීම සුදුසු බව කියා සිටියේ ය.

ඒ වනවිටත් දින කිහිපයක් රෝහලේ රැඳී සිටි එම දරුවන් තම පියා සමඟ නිවස බලා ගොස් සිටියහ. ඉක්බිති, අරනයක ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමාජ සේවා නිලධාරී වෙත මෙම පුවත දැනුම් දුන් මා, ඔවුන් හා ග්‍රාම නිලධාරී සමඟ දරුවන් සොයා එම නිවසට යාමට තීරණය කළ හ.

මේ ඔවුන්ගේ නිවාස හා ජීවන තත්ත්වය යි.

මවකගේ ඇකයේ හුරුකල් විය යුතු වයසේ පසුවන මෙම දරුවන් කුසට අහරක් ද, කිසිදු අධ්‍යාපනයක් ද නැතිව බිමත් පියාගේ රැවුම් ගෙරවුම් ඉවසමින් ලැයිම පුරා ඇවිද ගෙන් ගෙට ගොස් ආහාර ඉල්ලා ගැනීමට පුරුදුව සිටියහ. තම පුංචි මල්ලි කිහිල්ලේ හොවාගෙන අම්මා කෙනෙකු සේ රැකබලා ගන්නට පුංචි අක්කාට සිදුවූයේ තම සහෝදර ප්‍රේමය නිසාම ය. මෙම කරුණු සියල්ල අවබෝධ කරගත් අප වතු අධිකාරීටත් පවුල් සෞඛ්‍ය සේවා නිලධාරීන්ටත් දැනුම් දුන්හ. පසුව දරුවන්ගේ පියා දැනුවත් කර දරුවන් රැකබලාගන්නට උපදෙස් ලබා දුනි.

එසේ වුව ද එයින් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබ අසරණ වූ දරුවන්ගේ ජීවිත මේ පියාගේ ගොදුරට හසුවීමට ඉඩ ඇති බව අප හට ඉවෙන් මෙන් දැනන්නට විය. මෙම අසරණ ආබාධිත දරුවන්ගේ ජීවන කතාව හා අවධානම පිළිබඳ පූර්ණ වාර්තාවක් ප්‍රදේශයේ පොලිස් ස්ථානාධිපති තුමාටත්, ප්‍රාදේශීය ලේකම් තුමාටත්, සමාජ සේවා අධ්‍යක්ෂ තුමාටත්, යොමු කළේ ය. වහා ක්‍රියාත්මක වූ පොලිසිය අනතුරුව පොලිස් කාන්තා කාර්යාංශයේ නිලධාරීන් සමඟ මෙම දරුවන් සොයා නිවස බලා පිටත් විය.

ඔවුන් යන විට ද පියා වන තංගවේලු දරුවන් හැර දමා දුවන්නට විය. ඒ තමා අල්ලාගෙන යාමට පොලිසිය එනු ඇතැයි සිතා ය. ඉන් ප්‍රයෝජන ගත් පොලිස් නිලධාරීන් හා පළාත් සමාජ සේවා නිලධාරී තුමිය දරුවන් නාවා පිරිසිදු කර පොලිස් භාරයට ගන්නා ලදී.

අනතුරුව පොලිසිය මගින් දරුවන් අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර ඇති අතර දැඩි අනාරක්ෂිතව සිටි මේ කුඩා දරුවන් දෙදෙනාගේ ආරක්ෂාව හා පෝෂණය රැකවරණය උදෙසා විනිසුරු විසින් ආබාධිත අය නිවාස ගතකිරීමට නියෝග කළහ. කිසිදු වැරද්දක් හෝ සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවක් නොකළ පුංචි මල් කැකුළු තම දෙමාපියන්ගේ නූගත්

ක්‍රියා හේතුවෙන් සමාජ අසාධාරණයට ලක්ව දුක්බිත ජීවිත ගෙවන්නට සිදුව ඇත්තේ මෙම දරුවන්ම පමණක් ම නොවෙයි.

දැඩි අවදානමක් සහිතව සිටි මෙවන් දරුවන් දෙදෙනෙකුගේ ජීවිත බේරා ගැනීමට මැදිහත් වීම වෙනුවෙන් රෝහල් අධ්‍යක්ෂ කුමාගේ හා පොලිස් ස්ථානාධිපති කුමාගේ ස්තූති ලිපි ලැබීමෙන් මසිතට අහිංසක සතුටක් දැනෙන්නට විය.

ඉන්දිකා සඳුමාලි

සමාජ සංවර්ධන සහකාර

ශික්ෂණ රෝහල - කෑගල්ල

අභියෝගයන්ට සරදුම් කළ මෙහෙකාරිය

අවමගුල් පෙරහැර නිහඬව කඳුකරයේ වංගු සහිත මාර්ගයක තේ වත්ත කෙළවර ඇති සොහොන්පිටිය වෙත ගමන් කරයි.

නිහඬතාවය බිඳිමින් හින් ඉකි බිඳුමක් ඇසෙයි.

ඒ රෝද පුටුවකින් ගමන් කරනා වල්ලි අම්මා ගේ ඉකිබිඳුම යි. මා ශෝකයෙන් අඩාවැටෙන වල්ලිඅම්මා දෙස බැලූවෙමි. ඇයට මේ දුක් කරදර උහුලා ගැනීමේ ශක්තිය ඇතැයි මම සිතමි. මන්ද ඇය තම ජීවිත කාලය පුරාවට බොහෝ දුක් කරදර වලට මුහුණ දී ඇති නිසා ය. මට ඇ හමු වූ ආකාරය සිහිපත් වේ.

එය දෙදහස් දාහතර වර්ෂය යි. ජනවාරි මාසයේ එක්තරා දිනක මා කාර්යාලයේ රාජකාරියේ යෙදී සිටින අතරතුර බටහිර පන්තයට ඇඳ පැළඳගත් මැදිවියේ කාන්තාවන් දෙදෙනෙක් මාගේ මේසය ඉදිරියට පැමිණියහ.

“වාඩි වෙන්න ඔව්, මොකක් ද වෙන්න ඕනෑ” ඒ මගේ හඬයි.

“Thank you” කියා ඔවුන් වාඩි විය. එක් අයෙක් හඬ අවදි කළේ ය.

“සර්ට මතකද පසුගිය නොවැම්බර් 04 දා සිදු වූ පුනාගල බස් අනතුර”

“ඔව්”

“ඒ බස් එකේ හිටපු ගැහැණු ළමයෙක් දැනට දියතලාව රෝහලේ ප්‍රතිකාර ගන්නවා. ලබන මාසේ හතර වෙනිදා ටිකටි කපනවා. නමුත් ඇය ඉන්නේ තේ වත්තක ලයින් කාමරයක. එයාට එහෙ යන්න බෑ. අපිට පුළුවන් ද කොළඹ පැත්තෙ තියෙන ආයතනයකට එයාව ඇතුළු කරලා දෙන්න. අපිට ඕනෑ එයාට උදව් කරන්න. එයා දියුණු කරන්න ඕනෑ. අපි ඒ ආයතනයටත් උදව් කරන්නම්”

“ඔයාලා එයාව හඳුනනවද?” ඒ මමයි.

“ඔව් සර්, ඒ ළමයා අපේ ගෙදර වැඩ කරපු ළමයා. අපට ඕනෑ එයාව මේ පළාතෙම ආයතනයක තියලා රැක බලා ගන්න”

අනුන්ගේ දුකේ දී හිත උණුවන මිනිසුන් මේ සමාජයේ තවත් ඇති වග මට යළි යළිත් සිහිවන්නට ඒ වදන ප්‍රමාණවත් විය.

“අපි උත්සහ කරල බලමු”

එතැන් සිට මේ සඳහා වන මෙහෙයුම ආරම්භ කළා. වරින් වර දුරකථන සංවාද ඇති උනා. අපේ කතා නායිකාව නමින් වල්ලි අම්මා. බදුල්ල පුනගල වත්තේ ලයින් කාමරයක පවුලේ පළමු දරුවා ලෙස උපත ලැබූ ඇය වයස අවුරුදු හතේ දී ඇගේ ලෝකයේ වටිනාම සම්පත වන අම්මා ඔවුන් අතහැර මෙලොවින් සමු ගත්තා. දරිද්‍රතාවය නිසාම පාසල් අධ්‍යාපනයට තුන වසරේදී තිත තබන ඇය වයස අවුරුදු දහය වන විට කොළඹ පැත්තේ ගෙවල් වල මෙහෙකාර සේවයට එක් වෙනවා. වසර පහළවක් දාසයක් ඇය ජීවත්වන්නේ කොළඹ ප්‍රදේශයේ විවිධ වූ ගෙවල්වල. අවසන් වරට දෙදහස් දාසයේ ජූලි මාසයේ සිට මාස හතරක් පමණ සේවය කර ඇත්තේ මා මුලින් සඳහන් කළ කාන්තාවගේ නිවසේ ය. හැම අවුරුද්දේ ම වාගේ 2013 වසරේදී ත් නොවැම්බර් මස 03 යෙදුනු දීපවාලී උත්සවය සමරන්න ඇය ගමේ ගියා. දීපවාලී උත්සවයේ වාරිත වාරිත ඉටුකර පසුවදා ඇය පවුලේ කීපදෙනෙකුත් සමඟම ගියා බණ්ඩාරවෙල නගරයට. දවාලේ නැවත ගෙදර එන්න බසයකට ගොඩවුණා.

එය ඇයගේ ජීවතේ අවාසනාවන්තම දිනය බව ඇයට නොසිතෙන්නට ඇති. නොදැනෙන්නට ඇති. ශ්‍රී ලාංකික හදවත් සසල කරමින් පුද්ගලයින් 16 දෙනෙකුට මරු කැඳවමින් දුෂ්කර පුනාගල මාර්ගයේ ගැඹුරු හෙලකට බසය පෙරලෙන්නට වැඩි වේලාවක් ගත වූයේ නැත. මෙලොව තවත් ජීවත් වන්නට වාසනාව තිබූ ඇය සිහිය එනවිට සිටියේ දියතලාව රජයේ රෝහලේ ය. ඇගේ සුෂුම්නාවට සිදුවූ හානිය නිසා ම ඇයට සදාකාලිකව රෝදපුටුවකට සීමා වන්නට සිදු විය. දැන් මාස 03ක් රෝහලේ. ටිකටි කපන දිනය ලඟ ය. අපේ මෙහෙයුම ඇරඹෙන්නේ මෙතැන් සිට ය. මාගේ උපදෙස් පරිදි කොළඹ ඇය සේවය කළ නිවසේ හිමිකාරිය දියතලාව රෝහලේ වෛද්‍යවරයා හමුවී ඉදිරි කටයුතු සාකච්ඡා කළා ය. අපට අවශ්‍ය වූයේ පුනරුත්ථාපන රෝහලකට ඇතුළත් කිරීමට ය.

රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහලේ වෘත්තීය පුහුණු ආයතනයේ ස්ථානභාර නිලධාරී නදීක මහතාගෙන් රෝහල වෙත ලෙඩුන් ඇතුළත් කර ගන්නා ක්‍රමවේදය මා විසින් විමසන ලදුව, එක් දිනක් පුනරුත්ථාපන රෝහලේ වෛද්‍යවරයා වැනල් කරනුයේ අපේ කතා නායිකාව නොමැතිව ඇගේ සියලු වෛද්‍ය සහතික ද සමග ඇය සේවය කළ නිවසේ හිමිකාරිය යි. සියලුම විස්තර කිරීම් වලින් පසුව අපේ කතා නායිකාව 2014.03.20 දින රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහලේ නේවාසික රෝගියෙකු ලෙස ලියාපදිංචි වන්නී ය.

විශාල මානසික පීඩාවකට ලක්වී සිටි ඇය පුනරුත්ථාපන රෝහල තුළ දී නැවත ජීවිතය දකින්නට, ජීවිතය අත් විඳින්නට නොමද සහයක් සහිත සත්කාරක ස්ථානයක් ම විය. ඇගේ සිත ශක්තිමත් ය. දැන් ශක්තිමත් ය. එනිසා ම සියලු දෙනාගේ ආදරයට පාත්‍ර වූ වල්ලිඅම්මා අවුරුදු දෙකක් පුරාවට මැහුම් ගෙතුම් පාඨමාලාව සාර්ථකව නිම කරන්නට සමත් වන්නී ය. සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ක්‍රියාත්මක මෙම පුහුණු ආයතනය මගින් ඇය නිවසට පිටත්ව යන විට මහන මැෂිමක් ද ප්‍රදානය කරන්නට හැකිවිය.

ඇය නැවත පුනභල වතුයායේ ඇගේ නිවසට ගියා ය. නැවතත් දුෂ්කර ජීවිතය ජයගන්නට අත දෙන්නේ ඇයගේ පියා ය. ඇය වත්තේ මනිසුන්ගේ ඇඳුම් මසමින් තම විරියවන්ත ජීවිතය රක්ෂා කරන්නී ය. ඇයගේ නිවසට කොමඩ් එකක් සහිත වැසිකිලියක් ඉදිකිරීම සඳහා අතහිත දෙන්නට අවශ්‍ය කටයුතු සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉටු කරන්නට විය.

කරදර එනවිට පෝලිමේ එන වග තව තවත් සපහ කරමින් 2016 ජුනි මාසයේ දී හදිසි අනතුරක් නිසා තම පියා ද මෙලොවින් සමුගත්තේ ය. ඇය නැවත තනි විය.

මම එම අවමඟුලට සහභාගි වූයේ එය මගේ වගකීම නිසා නොව එය මගේ යුතුකමක් බව සිතා ය. අවමඟුලට වත්තේ බොහෝ දෙනෙකු සහභාගි වී සිටියෝ ය. වල්ලිඅම්මා ප්‍රදේශයේ සැලකිය යුතු තැනැත්තියක් බවට පත්වී ඇත. එබැවින් මම ඇගේ නිවසින් සමුගත්තේ ඒ පිළිබඳව ඇති වූ මහත් සතුටකිනි.

අද ඇය ජීවිතය ජයගන්නට වෙරදරයි. අභියෝග හා ප්‍රශ්න හා ගැටළු හමුවේ පසු නොබසින්නීය. ඇගේ ප්‍රාර්ථනාව ජීවත්වීමට ය. ඇය දිරිය කාන්තාවකි. ඇගේ දිරියට අපි ද අත්වැලක් වන්නෙමු.

එම්. ආර්. ශාන්තකුමාර
සමාජ සේවා නිලධාරී,
සී. බී. ආර්. ඒකකය,
සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව.

මවක් සහ දුවක්

රෝහලේ කොරිඩෝව දිගේ ගොස් තෙවන තට්ටුව වෙත යෑමට පියමැන්න මා, හුරු පුරුදු කාන්තාවක බැංකු කෙළවර වාඩි වී සිටිනු දුටුවෙමි.

මම ඇය ඉදිරියේ නතරවී ය. තම ඇකයට තුරුළු කර හිස පිරිමදිමින් කුඩා සිහික්තියකට කිරි දෙමින් සිටි අප්පරා මා දැක කලබල විය.

“අනේ... මිස්, මම ළඟට එනකම්ම දැක්කේ නෑ...”

“අද මොකද මෙහේ?”

“දරුවා ක්ලිනික් එකට පෙන්නන්න ආවා මිස්”

“ඔයා තනියම ද ආවේ?”

“නෑ... මහත්තයන් එක්ක”

“ආ ශෝක්තේ...” මා පැවසී ය.

ඒ සමගම අසල සිටි අයෙකු ඇ ළඟ වාඩි වූයේ මට ද ඇයට ද මද සිනහවක් පාමිනි.

දරුවෙකු ලැබෙන්නට සිටින මවකගේ සිතුවිලි කොතරම් ද යත් දරු සෙනෙහස ඇති අයට මනාව පසක් වන්නා සේ... කෙතරම් දුෂ්කර කම්කටොළු මැද වුව ද තම දරුවා මෙලොව දැකීම ආදරණීය මවකගේ හැඟීම යි.

මම අප්සරාගෙන් සමුගෙන පියගැට පෙළ නගින්නට වූයේ මනසට නැගෙන අතීත මතකයක් සමඟය. ඒ කාන්තියේ මතකය යි. කාන්තිය යනු මේ අප්සරාගේ මව යි.

පෙර දවසක ප්‍රසූත වාට්ටුවේ තනි වූ අසරණ කාන්ති නම් අම්මා කෙනෙකුට මාගේ සහය අවශ්‍ය බව දැනගන්නට ලැබුණි.

වාට්ටුවේ හෙද නිලධාරිනියන් හා වෛද්‍යවරුන් ඇ පිළිබඳ තතු මා වෙත කියා සිටි අතර මම එම අම්මා සමඟ දිගු වේලාවක් දොඩමලු වී ජීවිත කතාවේ විවිධ තැන් මතුකර ගන්නට උත්සහ කළෙමි.

බුලත්කොහුපිටිය දුෂ්කර කඳු පළාතක ජීවත් වූ ඇයගේ ස්වාමියා අවුරුදු දොළහකට පෙර අතහැර දමා ගොස් සිටියහ. මේ වන විටත් ඇය අවුරුදු දහහතක දැරියකගේ මවකි. තවත් එක් දරුවකු ඥාතියෙකුට හදාගන්නට දී සිටියි. ස්වාමියා ඇ අත් හැර ගොස් සිටිය ද ඇ නැවත වරක් ගැබ්බරවූවා ය. ඇයට ලැබෙන්නට යන්නේ පියෙකු නැති දරුවෙකු බව දැනගන්නට ලැබුනේ ඇයට පියා පිළිබඳ හරිහැටි තොරතුරක් පැවසීමට නොහැකි වීමෙනි.

වාට්ටුවේ කර්යය මණ්ඩලයේ අනුකම්පාව දිනා ගන්නට සමත් වූ ඇ තම අවශ්‍යතා සියල්ල රෝහලෙන් සපුරා ගැනීමට සමත් වූවා ය.

නාරිවේද වෛද්‍ය විශේෂඥාමාගේ උපදෙස් පරිදි දරුවා ලැබෙන්නට තවත් මාස කිහිපයක් ඇති හෙයින් ඇ මාතෘ නිවාසයකට ඇතුළත් කිරීමට මා හට උපදෙස් ලබා දුනි.

මා ද ඇගේ දරුවා ලැබෙන තුරු ආරක්ෂිත නිවාසයකට යැවීමට උත්සුක වී ය. ඒ කොළඹ මාතෘ නිවාසයක තොරතුරු සොයාගත් මම ඇය එහි යැවීමට කටයුතු සුදානම් කළෙමි.

ඒ අතරතුර මා ඇයගේ පදිංචි නිවසට අදාල ග්‍රාම නිලධාරීතුමියගේ තොරතුරු සොයා බැලුවේ කාන්තියේ පවුලේ ඥාතීන්

කිසිවකු ඇ පිළිබඳ සොයා නොබලන නිසාවෙනි. එසේ ම ඇගේ වැඩිමහල් දියණිය අප්සරා ද පිරිමි ළමයෙකු සමග ශ්‍රේම සබඳතාවක් පටලවාගෙන සිටියා ය.

මෙසේ ඇගේ දෙමව්පියන් පිළිබඳ තොරතුරු සොයා ගන්නට ලැබුන ද කාන්ති නිවසට භාර ගැනීමට නොහැකි බව ඔවුන් කියා සිටියේ ඇය සහ දරුවා එම මහලු මව්පියන්ට පෝෂණය කිරීමට වත්කමක් නොමැති හෙයිනි. තවත් අසරණ තත්ත්වයකට පත් ඇය වාට්ටුවට වී කල්පනා කරන්නට විය. දරුවකු ලැබෙන්නට සිටින බව පවුලේ අයගෙන් සැගවූයේ අනියම් සමබන්ධයක් හේතුවෙන් ඇයට මේ තත්ත්වය උදා වූ නිසා බව ඇ හොඳට ම දන්නා නිසාවෙනි.

දින කිහිපයක් ගත වත් ම මාතෘ නිවාසයට යාමට පෙර ඇයට හදිසියේ ම දරුවා ලැබුණි. සැලසුම් කර සිටි කිසිවක් කිරීමට නොහැකි වූ අප හට දරුවාගේ සහ මවගේ භාරකාරිත්වය පිළිබඳ මහත් ගැටළුවක් උදාවිය.

දින සති ගණන් දරුවා සහ මව වාට්ටුවේ රඳවා ගැනීම අපහසු කාර්යයක් වන්නේ රෝහලේ වාට්ටුවේ ඇති තදබඳය නිසාවෙනි. එසේ වුව ද කාරුණික හදවත් ඇති රෝහලේ කාර්යය මණ්ඩලය සහ වෛද්‍යවරුන්ගේ සහයෝගය මෙවන් අයට නොමදව ලැබෙන්නට විය.

කෙසේ වුව ද මෙම ගැටළුවට සුදුසු පිළියමක් යෙදීම මාගේ වගකීම විය.

අදාළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමාජ සංවර්ධන සහකාර නිලධාරී තුමා සහ ග්‍රාම නිලධාරී තුමියගේ සහයෝගය නොමද ව ලබා දුන්නෝ ය.

මෙවැනි ගැටළුවකදී ඔවුන්ගේ සහය අත්‍යවශ්‍ය වන්නේ එම පවුලේ ඥාතීන් දැනුවත් කර සහයෝගය ලබා ගැනීමයි. ඒ අනුව පවුල්

හමුවක් පවත්වා නිවසේ දෙමව්පියන් දැනුවත් කර දරුවා සහ මව නිවසට යොමු කිරීමට දැඩි උත්සාහයක් ගන්නා ලදී.

දිනක් ළමා රෝග විශේෂඥ වෛද්‍යතුමිය මා ඇමතී ය.

“මිස් මේ කාන්තිටයි දරුවටයි මොකද කරන්නේ?” හැමදාම වාට්ටුවේ තියාගන්න බැහැනේ”

ඒ වනවිටත් පරිවාස කාර්යාලය දැනුවත් කර තිබූ අතර එම නිලධාරීන් කිහිප විටක් මා සමග දරුවා බැලීමට රෝහල වෙත ඇවිත් තිබිණි. එහෙත් මව දරුවා පරිවාස භාරයට දීමට අකමැති වීම හේතුවෙන් ගැටළුව විසඳා ගැනීම ඉතා අපහසු විය.

දිනෙන් දින මව් තුරුළුට ළං වී කිරි උරා බීමට පුරුදුව සිටි සිහිත්තිය දකින හැම මොහොතේ ම ඇ මවගෙන් උදුරා පරිවාස ගත කිරීමට මා සිත ද ඉඩ නොදන්නේ ය.

“අනේ... මිස් මට දරුවා පරිවාසයට දෙන්න බෑ”

“හරි හරි... අපි බලමු ගෙදරින් කොහොමහරි අම්මලා කැමති කරගන්න. මම පැවසිය”

දිනක් මා රෝහලේ පොලීසිය වෙත ගොස් මේ තත්ත්වය පැහැදිලි කර අදාල පොලීස් වසමේ ස්ථානාධිපතිට මේ කරුණු තවදුරටත් පැහැදිලි කළෙමි.

පසුව කාන්තිගේ නිවසේ දෙමව්පියන් පොලීසිය මගින් දැනුවත් කරන ලදී. මේ අතර කිහිප විටක් පියා සහ මව කාන්ති හා දරුවා බැලීමට රෝහලට ආවෝ ය. දින කිහිපයක් ගත වනවාත් සමගම කාන්තිගේ දෙමව්පියන් දරුවා සහ ඇය කැඳවාගෙන නිවස බලා යන්නට වූහ. පියකු නොමැතිව උපන් බිලිදියගේ අනාගතය ගැනත්

රැකබලා ගැනීමත් පෝෂණය කිරීමත් කාන්තියේ ජීවිතයේ අභියෝගයක් වී තිබුණි.

කාන්තියේ ගැටළුවට මෙසේ පිළිතුරු ලැබී කෙමෙන් ස්ථාවර වන්නට විය. එහෙත් දින කිහිපයක් යන්නට මත්තෙන් නැවතත් මෙවන් කතා පුවතක් අසන්නට වූයේ ඔවුන්ගේ ජීවිත සරදමට ලක් කරමනි.

මිතුරු පියස ඒකකයේ... හෙද නිලධාරීතුමිය මා ඇමතිය.

“අන්න මිස් කාන්තියේ ලොකුදුවක් දරුවෙක් ලැබෙන්න එකේ වාට්ටුවට ඇවිල්ලා...”

ඉක්බිති මම දිග හුස්මක් හෙලී මි.

ඉන්දිකා සඳුමාලි

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - කැගල්ල.

අහිමි සෙනෙහස

අධි මාත්‍රාවක් පෙනෙදෝල් පානය කිරීම නිසා රෝහලට ඇතුළත් කරන ලද නෙත්මි දින කීපයක් පහේ වාට්ටුවේ ප්‍රතිකාර ලැබීමෙන් පසුව සුව තත්ත්වයට පැමිණ තිබුණත් සිත්සුව සෙවන, වාට්ටුව සඳහා යොමු කරන ලද්දේ නෙත්මිගේ මානසික තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා යි.

ඒ අනුව වෛද්‍ය රොහාන් විසින් නෙත්මිව පරීක්ෂා කරමින්,

“දුටු ඇති ප්‍රශ්න මොනවද පෙනෙදෝල් බොන්න තරම්” යැ යි ඇසී ය.

නෙත්මි වෛද්‍යවරයා දෙස බලමින් නෙතට කඳුළක් එක් කරගනිමින් කීවේ,

“මට ගෙදරින් හරියට කරදරයි”

“මොනවද ඔයාට තියෙන කරදර” වෛද්‍යවරයා ඇසුවේ ය.

“ගෙදර වැඩ සේරම මම කරන්න ඕනෑ. මල්ලි හැම වෙලේම මට බනිනවා ගහනවා” ය යි පැවසී ය.

වෛද්‍යවරයා “ඇයි ගෙදර අම්මා තාත්තා බලන්නේ නැද්ද?” ඇසී ය.

ටික වේලාවක් කල්පනාවේ සිටිමින්,

“අමමා අපිව දාලා ගියා. තාත්තට පිළිකාවක් ඇවිදින්න අමාරුයි. මම තමයි ගෙදර වැඩ සේරම කරන්න ඕනෑ. මේ අවුරුද්දේ උසස්පෙළ ලියනවා. පාඩම් කරගන්නවත් වේලාවක් නැහැ”

කියමින් නෙතට නැගුණු කඳුළු පිසදා ගත්තා ය.

තව දුරටත් නෙත්මී ගේ තොරතුරු විමසූ වෛද්‍යවරයා විශේෂඥ වෛද්‍ය දරණගම මහතා වෙත නෙත්මීව යොමු කරමින් පවසා සිටියේ නෙත්මීට නිවසේ ප්‍රශ්න ඇති බැවින් සමාජ සේවා ආධාර උපකාර අවශ්‍ය බව යි.

ඒ අනුව විශේෂඥ වෛද්‍ය දරණගම මහතා, සමාජ සේවා මහතා ද කැඳවාගෙන නෙත්මීගෙන් තවදුරටත් තොරතුරු විමසන ලදී. එහිදී නෙත්මී කියා සිටියේ තමා ගම්පහ ප්‍රදේශයේ ප්‍රසිද්ධ පාසලක උසස් පෙළ හදාරණ බවත්, තමාගේ එක ම මල්ලි මලික් ගම්පහට නුදුරු පාසලක දහය වසරේ අධ්‍යාපනය ලබන බවත් ය. එමෙන්ම පියා නාවික ක්ෂේත්‍රයේ රැකියාවක නිරත වූ බවත් පියාගේ බඩේ පිළිකාවක් සෑදීම නිසා රැකියාවෙන් ඉවත් වූ බවත් ය. පියාගේ රැකියාව අහිමි වීමත් සමඟ මව, පියා හා දරුවන් හැරදමා ගිය බවත් ගෙදර වියදමට අවශ්‍ය මුදල් සීයා විසින් ලබාදෙන බවත් ය.

විශේෂඥ වෛද්‍ය දරණගම මහතා පැවසුවේ “අපි මෙයාගේ මල්ලිව ගෙනත් කලා කරමු” කීවේ ය.

සමාජ සේවා මහතා ද එදින ම ගොස් මේ ගැන පරීක්ෂා කිරීමට වෛද්‍යවරයාට පොරොන්දු විය. ඒ අනුව ඔහු එදින නෙත්මීගේ නිවස සොයා ගියේ මෙම තොරතුරු සොයා ඒමේ අරමුණින් ය. නෙත්මීගේ මල්ලි නිවසේ ඉදිරිපස සිටියේ ය.

“පුතා ඔයා විතර ද ගෙදර ඉන්නේ” ය යි ඔහු ඇසී ය.

“නෑ තාත්තත් ගෙදර ඉන්නවා” කීවේ ය.

සමාජ සේවා මහතා ද තමා කවුදැ යි හඳුන්වා දෙමින්,

“පුතා තාත්තට එන්න කියන්න” යි කීවේ ය.

ගෙයි වටපිට විපරමින් බැලූ ඔහුට දැකගත හැකි වූයේ, පැරණි සුවිසල් නිවසක් වුවත් මේ වන වට නිවස ගරා වැටෙමින් පවතින බවයි.

අත්වාරු දෙකක ආධාරයෙන් ඉතා අපහසුවෙන් ඇවිද ආ පුද්ගලයෙකු පුටුවක් දෙස නෙත් යොමු කරමින්,

“මහත්තයා ඉඳගන්න” ය යි කීවේ ය.

ඉන්පසු සමාජ සේවා මහතා තමා පැමිණි කාරණය පැහැදිලි කරමින් මලින්ට පසුදා රෝහලට පැමිණෙන ලෙස දන්වා සිටින ලදී.

“මහත්තයා ළමයි දෙන්නා හැමවෙලේ ම රණ්ඩු වෙනවා. දරුවන්ට ගෙදර ප්‍රශ්න දරාගන්න බැරුව ඇති” වික්‍රමසිංහ මහතා ඉතා අසරණ ලෙස කීවේ ය.

සමාජ සේවා මහතා ද “මහත්තයාට ගෙදර ප්‍රශ්න නැද්ද...” ය යි ඇසුවේ නිවසේ තොරතුරු තවදුරටත් දැනගැනීමේ අටියෙන් ය.

“මොකෝ නැත්තේ මහත්තයෝ. මගේ තාත්තා තමයි ගෙදරට අවශ්‍ය කෑම බීම ටික ගෙනත් දාන්නේ. තාත්තට දැන් වයසයි. අවුරුදු 76යි. ඒත් එයා සිකුරිටි ජොබ් එකක් කරනවා. ඒ මුදලෙන් තමයි අපි ජීවත් වෙන්නේ. මගේ බිරිඳ අපිව දාලාගියා. එයා මාසෙකට විතර සැරයක් ඇවිත් දරුවෝ බලලා යනවා. එයා පිටකොටුවේ හෝටලයක වේටර් කෙනෙක් විදියට වැඩකරනවා. ඒ හෝටලේ කාමරයක තමයි නැවතිලා ඉන්නේ. මම ඉස්සර නැවකට ගොඩ වුණාම මාස එකහමාරකට විතර තමයි ගෙදර එන්නේ. මම ඒ කාලේ හොඳට හම්බකලා. නමුත් මගේ නෝනා ඒ සේරම මුදල් නාස්ති කලා. අන්තිමට මට අසනීප වුනාම අපිව දාලා යන්න ගියා. දෙමාපියන්ගේ වැරදි නිසා තමයි දරුවෝ දුක් විඳින්නේ” ය යි කීවේ කඳුළු පිරි දැසිනි.

සමාජ සේවා මහතා ද නිවසින් පිටත් වූයේ හැකි ආධාර මුදලක් ලබාදීමට කටයුතු කරන බවත් මලින්ට පසුදින රෝහලට පැමණෙන ලෙසත් දන්වමිනි.

පසුදින මලින් තම මව සමඟ විශේෂඥ වෛද්‍ය දරණගම මහතා ඉදිරියේ පෙනී සිටියේ ය. වෛද්‍යවරයා මලින් දෙස බලමින් “පුතා ඇයි ඔයා අක්කා එක්ක රණ්ඩු වෙනවා කියන්නේ” ඇසී ය.

මලින් ටික වේලාවක් වෛද්‍යවරයා දෙස බලමින් කටහඬ අවදි කළේ ය.

“අක්ක ගමේ කොල්ලෙක් එක්ක යාළියි. රැට අක්කා ජනේලයෙන් උඟව කාමරේට ගන්නවා. මට ඒක අහුවුණා. මම අක්කට ගැහැව්වා” කීවේය.

වෛද්‍යවරයා මලින්ගෙන් තවත් තොරතුරු විමසා ඉන්පසුව රෝහලේ ප්‍රතිකාර ලබමින් සිටින නෙත්මිව ගෙන්වා ඇයගෙන් මලින් විසින් පවසන දෑ සත්‍යදැයි ඇසීමේ දී ඇයට එම කථාව අපහසුවෙන් වුවත් පිළිගැනීමට සිදුවිය. පසුව වෛද්‍යවරයා නෙත්මිගේ මව කැඳවා පවුලේ තත්ත්වය අවබෝධ කර දී දෙමාපියන්ගේ ගති පැවතුම් හා වර්ගයාවන් නිසා දරුවන් නොමග යන බව පෙන්වා දෙන ලදී.

“එහෙනම් අම්ම මේ තත්ත්වය උඩ අපට සිදුවෙනවා නෙත්මිව පරිවාස ගතකරන්න. මොකද අපට නෙත්මිගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳව සැකයක් තියෙනවා”

වෛද්‍යවරයා එසේ පවසන විටම නෙත්මිගේ මව අඩා වැටෙමින් කථාකලා ය.

“අනේ මහත්තයෝ මගේ දුවට එහෙම කරන්න එපා. මම පොරොන්දු වෙන්නම් අද ඉඳන් මොන කරදරයක් උනත් මම ගෙදර ඉඳන් දරුවො බලා ගන්නවා කියලා. මට මගේ පවු ගෙවා ගන්න ඉඩදෙන්න මහත්තයෝ”

“එතකොට ඔහේගේ දෙවෙනි මහත්තය. එයාට මොකද වෙන්නේ?”

“මම අද එතකොට ආවේ එයාට මේ සේරම තේරුම් කරලා දීල. එයා එයා ගැන බලාගනිව්. මට දැන්වත් මගේ දරුවන්ට යුතුකම් ඉෂ්ට කරන්න ඕනෙ. මගේ දරුවන්ට මම හින්ද හුගක් අපහාස, කරදර විදින්න සිද්ධ වුණා. මගේ දරුවෝ අම්මට සමාව දේව්”

එසේ කියා ඇය දරුවන් තුරුළු කරගත්තා ය. දරුවෝද සතුටින් මවට තුරුළු වුහ.

වෛද්‍යවරයා තවදුරටත් ඔවුන්ට අවවාද කර නෙත්මිව මවට භාර කරන ලදී.

මේ නෙත්මිගේ කතාවේ සතුටුදායක අවසානය යි.

කුමාර දයාවංශ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
දිස්ත්‍රික් රෝහල - ගම්පහ / රාගම.

අලුත් ගෙදර

ඇ රසිකා ය. ඇ පවුලේ එකම දරුවා විය. අරණායක ඉතා දුෂ්කර කඳුකර පළාතක මානසික රෝගී තත්ත්වයට පත් අවුරුදු 16ක බාලවයස්කාර දැරියකි.

මවට රැකියාවක් නොතිබුණ ද පියා කුලී වැඩ කරමින් සොයා ගන්නා මුදලින් ජීවත් වන්නට පුරුදුව සිටි නමුදු පියා බීමට ඇබ්බැහි වූවෙකි.

කැගල්ල ශික්ෂණ රෝහල හතර වෙනි වාට්ටුවේ දී මට මුණ ගැසුණි.

දරුවන්ගේ ජීවිත වලට කණ කොකා හඬලන්නේ දෙමාපියන් ඇගේ වැරදි හේතුවෙන් නිසා බව රාජකාරී අත්දැකීම් වලින් අපට හොඳින් වැටහෙන්නේ ය.

මෙම විෂම වූ සමාජයේ හැඟීම් වලට වහල් වී තම දරුවන් බිල්ලට ගන්නා දෙමව්පියන් පිළිබඳ අහන්නට දකින්නට ලැබෙන්නේ සාමාන්‍ය කරුණක් සේ ය.

රෝහලේ රාජකාරී වපසරිය සෑම ක්ෂේත්‍රයක් කරා ම දිව යන අතර විවිධාකාර ගැටලුවලට මුහුණදෙන මිනිසුන් රෝගීන් බවට පත් වී ජීවිතය අකාලයේ මියැදී යන බව ඇස්පනාපිටම දකින්නට ලැබෙන්නේ ය.

එහෙත් බොහෝවිට දරුවන් මෙම තත්ත්වයට මුහුණ දෙද්දී ඔවුන් ඉතා අසරණ වේ. ඔවුන් වෙනුවෙන් හඬ නගන්නට ඉදිරිපත් වන්නෝ ද දුර්ලභ ය.

මව තම මන්ද මානසික රෝගී දියණිය පාසල් ගතකරන්නට වූයේ කෙසේ හෝ අධ්‍යාපනය ලබාදීමේ අරමුණ ඇතිවයි.

අවුරුදු කිහිපයක් පාසල් යෑවූවත් තම දියණිය වෙනත් දරුවන් සේ අධ්‍යාපනය හැදෑරීමට සමත් නොවන බව මවට වැටහී ගියේ ය.

රසිකා දියණියගේ මව ද නූගත් තැනැත්තියකි. අධ්‍යාපනය ද එතරම් හදාරා නොතිබූ අතර පියා ද කපටි සැර පරුෂ පුද්ගලයෙකු විය.

දරුවා වැඩිවියට පත් වී කෙමෙන් වැඩෙමින් තරමක් රුව ඇති දරුවකු බවට පත් වන්නට විය. නිතර නිතර බීමතින් නිවසට පැමණෙන පියා මව සමඟ අඩදබර කරගන්නට වීමෙන් මෙම රෝගී දරුවා අසරණ වන්නට විය. මෙසේ කාලයාගේ අවෑමෙන් නිතර අඩදබර කරගනිමින් සිටි මව දරුවා ද හැරදමා නිවසින් පිටවිය.

රෝගී ගැහැණු දරුවෙකු වූ ඇය පියා සමඟ නිවසේ තනිවිය. ඇයගේ එක ම සතුට වූ අම්මා නොමැති වීමෙන් ඉතා අසරණ වන්නට විය. ඥාතීන් පවා ඔවුන් ගැන හෝ දරුවා ගැන සොයා නොබලන්නට විය.

බීමතින් නිවසට එන පියා නිවසේ තනිව සිටින්නේ තම දියණිය බව නොදන්නා අයෙකු සේ මවගෙන් සපුරා ගන්නට වන සියලු අවශ්‍යතා තම දියණියගෙන් ලබාගැනීමට උත්සාහ කරන්නේ තිරිසනෙකු මෙනි.

තාක්තා සහ දුව අතර ඇති බැඳීම නොදන්නා මෙවැනි පියෙකු අසල අසරණ වන මානසික රෝගී දියණිය නිවසේ තනිවන්නට විය.

තමා ගැන සොයා බලන්නට හෝ උදව් කිරීමට කිසිවකු නොමැති හෙයින් පියා සමඟ කාලයක් මෙසේ ගතකරන්නට විය.

පියා ද තම සිතැගි පරිදි දියණියගේ අවශ්‍යතා සපුරමින් සාමාන්‍ය ජීවිතයක් ගෙවන්නට විය.

ගමේ මිනිසුන් මේ බව නිතර නිතර කතා කරන්නට වූයෙන් කෙමෙන් මේ මානසික රෝගී කාන්තාව පිළිබඳ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ හා ළමා හිමිකම් නිලධාරීන්ට කණ වැටෙන්නට විය.

අනතුරුව රෝහලේ මානසික රෝගී සායනයෙන් ඇ රෝහල් ගතකරන්නට විය. ඉක්බිති රසිකා තමා පිළිබඳ කථාව අප සමග කියා සිටින්නේ එහි බරපතලකමක් නොදන්නා හෙයිනි. තම පියා තමාට වරදක් කරනවා ද යන්න ඇයට නොතේරෙයි. එහෙත් රෝගී ඇයගේ ජීවිතය තවදුරටත් ආගාධයට ලක් නොකර විශේෂඥ මනෝ වෛද්‍ය කුමාගේ මැදිහත් වීම ලැබෙන්නට විය.

ඇය නැවත නිවසට නොයවා ආබාධිත ප්‍රජා නිවාස ගත කිරීම කළයුතු බව තීරණය විය. ඒ අනුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමාජ සේවා හා ළමා හිමිකම් නිලධාරීන් මෙම ප්‍රශ්නයට මැදිහත් කරන්නට සිද්ධවූයේ ඇ නිවාසගත කිරීම ඉතා අත්‍යවශ්‍ය හෙයිනි.

ඒ අනුව කාලයක් තිස්සේ තම නරුම පියා ජීවත් වූ පව්කාර ජීවිතයෙන් ගලවා, ඇ තමා සේ අසරණ වූ තවත් සහෝදරියන් සිටින අලුත් නිවහනකට රැගෙන ගොස් භාර දුන්නේ ඇයගේ ජීවිතයට අලුත් බලාපොරොත්තුවක් එක් කරමිනි.

ඉන්දිකා ප්‍රේමසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - කෑගල්ල.

පිය සෙනෙහස

ශික්ෂණ රෝහලේ වැඩි ම සායන ගනනක් පැවැත්වෙන දිනයකි. හරි අඩක් සායන වලින් ඇරයුම් ලැබෙමින් පවතින නිසා ඉතා කාර්යය බහුල බ්‍රහස්පතින්දා දිනයක හැත්තෑ හතර වාට්ටුවේ වෛද්‍ය සිරිවර්ධන මහතා මා අමතන ලදී.

“ප්‍රියංකර, මේ පැත්තට එන්න පුළුවන්ද?”

වකුගඩු ඒකකයේ සිටි මා ඉතා ඉක්මනින් හැත්තෑ හතර වාට්ටුවට ගියෙමි.

“ප්‍රියංකර, අර නොමීමර පහ ඇදේ ඉන්න ලෙඩා ගැන පොඩ්ඩක් බලන්න පුළුවන්ද?” යැ යි චෝර්ඩ් මාස්ටර් මා හට පවසන ලදී.

මා එහි ළඟා වන විට එම ලෙඩාගේ මුළු සිරුර ම බොහෝ උපකරණ වලින් ආවරණය කර ඇති බව මා හට දැකගැනීමට හැකි විය.

සුෂ්‍රමිනා අනතුරු ගැන ඉගෙනගත් නිසා බැලූ බැල්මට සුෂ්‍රමිනාව කැඩී ඇති බව මා හට වැටහෙන්නට වී ය. හොඳට ම නින්ද ගිය මෙම ලෙඩාගේ නම ටිකටි එක බලා සොයා ගනිමි. ඔහු නමින් ප්‍රේමදාස ය. මගේ රාජකාරිය සඳහා මේ ප්‍රේමදාස මහතා නින්දෙන් අවදි කිරීමට අවශ්‍ය වී ඇතත් ඉතාමත් තද නින්ද නිසා මා මදක් පසෙකට වී බලා සිටියෙමි.

නමුත් ටික වේලාවකින් හෙද නිලධාරියෙක් ඇවිත් ප්‍රේමදාස මහතා අවදි කළේ ය. මහත් අපහසුවකින් පෙළුන ද ඔහු කෙදිරිලි හඩකින් පිළිතුරු දුන්නේ ය.

“ප්‍රේමදාස මහත්තයෝ කොහේද ගෙවල් තියෙන්නේ?”

“නව කුරුඳුවත්තේ”

“මොකක් වෙලා ද මේ සිද්ධවීම වුණේ?”

මේ වන විටත් ප්‍රේමදාස මහතාගේ බෙල්ලෙන් පහළ පණ නැති වී සිටින නිසා ඔහු ඔලුව පමණක් හරවා කපා කරන්නට පටන් ගන්නා ලදී. මෙම සිද්ධවීම ඉතාමත් ශෝචනීය හා මෙහෙම මිනිසුන් මෙම ලංකාදීපයේ සිටින බව දැන ගැනීමත් මා ලද අභාග්‍යයක් ලෙස සලකමි.

“මහත්තයෝ මේ දවස්වල මට කුලීවැඩක් ලැබුණේ නෑ. මේ දවස්වල හොඳට ම වහිනවා. ඒ හින්දා ගෙදර තියෙන දේවල් තම්බලා පොඩි එවුන්ට කන්න දුන්නා. නමුත් ඊයේ මම ගෙදර එනකොට පුතා ‘අනේ තාත්තේ බඩගිනියි’ කිව්වා. මගේ පොඩි එවුන් හතර දෙනා ම එදා බඩගින්නෙ මහත්තයෝ. ඉතින් මගේ පපුව හෝස් ගාලා ගියා. මම දෙපාරක් හිතන් නැතිව ගොඩක් උස දෙල්ගහට නැග්ග දෙල් ගෙඩියක් තම්බල දීලවත් පුංචි එවුන්ගෙ බඩවල් පුරවන්න. මම උන්ගෙ තාත්ත මහත්තයෝ, උන් බලන් ඉන්නේ මම එනකන් මොනවා හරි කාලා බඩපුරව ගන්න”

ඔහු මද වේලාවක් යමක් හිරවූ ලෙස නිහඬව සිටියේ ය. ඔහුගේ දෑස අගින් කඳුළු රූරා වැටෙනු දැක මගේ දෙනෙත් ද තෙත් වූයේ ඉබේටම ය. ඔහු නැවත අපහසුවෙන් කපා ව ආරම්භ කළේ ය.

“ඒත් තෙත්වෙලා තිබුණු ගහේ අත්තක් කඩාගෙන මාව වැටුන මහත්තයෝ. වැටුන ගමන් මං නැගිට්ටා. ඒත් මාව ආයෙත් වැටුන. අහලපහල අයයි මාව ගම්පොළ ඉස්පිරිතාලෙට ගෙනාවේ. ඒ එනකොට මගේ ඉතෙන් පහළ පණ නැති වුණා. පස්සේ මගේ අත් දෙක වැඩ කරන්නේ නැතිව ගියා. ඊට පස්සේ මාව මහනුවර ඉස්පිරිතාලෙට ගෙනාවා.”

අඩන්නට විය.

“අනේ මහත්තයෝ! මගේ පොඩි එවුන්ට මොනවා හරි කන්න දෙයක් දෙන්න පුළුවන්ද මහත්තයෝ?”

“මාව මැරෙයිද මහත්තයෝ? එහෙම උනොත් මගේ එවුන් තනි වෙනවා”

ඉතා ඉක්මනින් ම ඔහුගේ තොරතුරු රැගෙන මම කුරුඳුවත්ත ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සංවර්ධන නිලධාරී (සමාජ සේවා) ඇමතු වෙමි.

“නංගි මම ප්‍රියංකර අයියා, ඔයාගේ ඩිවිෂන් එකේ ප්‍රේමදාස කියලා මනුස්සයෙක් පොඩි එවුන්ට කන්ඩ දෙයක් නෑ කිව්වම දෙල් ගහක නැගලා එයින් වැටිලා සුෂුම්නාවට හානි වෙලා. ඔයාට පුළුවන් නම් ඒ ගෙදරට කන්න මොනවා හරි ගිහින් දෙන්න. මං ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමාටත් කථා කරන්නම්” පවසා දුරකථනය විසන්ධි කළෙමි.

අපේ නිලධාරියා ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමාට සියලු තතු පවසා පසුදා ම ලේකම්තුමාගේ නිල රථයෙන් එම ගෙදරට ගොස් සතියකට අවශ්‍ය ආහාර ලබා දෙන ලදී. ක්ෂණිකව දැනුම් දීමෙන් අනතුරුව ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමා හා අපේ සංවර්ධන නිලධාරී (සමාජ සේවා) ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයට ස්තුති කිරීමට මෙය අවස්ථාවක් රක ගන්නවාත් සමඟ ම ප්‍රේමදාස මහතා දින දෙකක් පමණ ආයු වළදා මෙලොව හැර ගියේ ය. එයට හේතුව වූයේ ඔහුගේ කොන්දේ තිබූ විශාල තුවාලයකින් විෂබීජ යෑම නිසා ඔහු නිරුද්ධ වී ගියේ ය.

මම ඔහුගේ නිසල සිරුර දෙස කඳුළු පිරි දෙනෙතින් බලා සිටියෙමි. ඔහු උදාරත ම පියෙකි. තම සුඛ විහරණය හෝ ජීවිතය ගැනවත් නොසිතා තම දරුවන් රැකීමට තමාට හැකි පමණින් වෙර දැරූ දයාබර පියෙකි. මට ඔහුගේ අවසාන ඉල්ලීම නැවත නැවත ඇසෙයි.

“අනේ මහත්තයෝ! මගේ පොඩි එවුන්ට මොනවා හරි කන්න දෙයක් දෙන්න පුළුවන්ද මහත්තයෝ?”

ටිකෙන් ටික මගේ කඳුළු පිරි දෙනෙතේ ඔහුගේ රුව බොදවී යන්නට විය.

ප්‍රියංකර බණ්ඩාර

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල - මහනුවර.

කුරුල්ලෝ

“මම අද බයික් පදිමුද?...” කස්තුරිගේ සම වයස් මිතුරා වන මේනක වෙත කෙටි පණිවිඩයකින් පැවසුවේ ය.

“උඹට පිස්සුද බං... මේ රෑ වෙලා...?” යනුවෙන් මේනකගේ පිළිතුර විය.

“මං තව පැය භාගයකින් උඹේ ගේ ළඟ... ලැස්තීවෙලා හිටපං...” කස්තුරිගේ ප්‍රතිචාරය විය.

තම මිතුරාගේ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කල නොහැකි වූ මේනක “ ඕ...කේ...” යනුවෙන් සඳහන් කොට ප්‍රතිචාර දක්වන ලදී.

උපකාරක පංති අවසන් කර කස්තුරි නිවසට පැමිණියේ සවස හය හමාරට පමණ ය. ඕ ලෙවල් විභාගයට ඇත්තේ තවත් මාස දෙකකට නොඅඩු කාලයකි. දවස මුළුල්ලේ ම පාඩම් වැඩකටයුතුත්, අමතර පංතිවලට සහභාගි වීමේනුත් කස්තුරි සිටියේ මහත් විඩාවට පත්ව ය. ඒ අවසරයෙන් මද වේලාවක් නින්දට වැටුණේ ඔහුගේ වෙහෙස මහන්සිය නිවා ගැනීමට ය.

කස්තුරිගේ එකම අයිශ්‍යා වන සුරේෂ්, රක්ෂණ අලෙවි නියෝජිතවරයෙකු ලෙස පත්වීම් ලබා රැකියාවට ගොස් දෙමසක් පමණ ගත වී ඇත. තම රැකියාවේ පහසුව උදෙසා දෙමාපියන්ගේ ද අවසරය හා අනුග්‍රහය ඇතිව සුරේෂ් මෝටර් බයිසිකලයක් මිලදී ගන්නා ලදී. ඉඩ ලද සෑම දිනක ම පාහේ සුරේෂ් තම එක ම සොයුරාට මෝටර් බයිසිකලය පුරුදු පුහුණු කිරීමට අමතක නොකළේ ය.

එදින, සුරේෂ් තම රාජකාරි කටයුතු නිමවා නිවසට පැමිණියේ මදක් රැ බෝ වී ය. අයියාගේ යතුරු පැදියේ හඬින් අවදි වූ කස්තුරි,

“අයියේ අද නං ට්‍රයල් එකක් වත් යන්න විදියක් නෑ නේද..?” යනුවෙන් තම සොයුරාගෙන් එය දැන දැන ම විමසුවේ ය.

“අද රැ උනාණේ මල්ලි පැටියෝ... හෙට පදිමු” යනුවෙන් මහත් ආදරයකින් සුරේෂ් පිළිතුරු දුන්නේ තම විඩාව නිසා ය.

කස්තුරි මද වේලාවක් පාඩම් වැඩ කටයුතුවල නිරත විය. දැන් රැ එකොළහ පසුවී වනාඩි හතලිහක් පමණ ගත වී ඇත. හිමින් සිරුවේ තම නිවසින් එළියට පැමිණීමට උත්සහ කළ කස්තුරිට දැනුනේ සිය මව තවමත් නින්දට ගොස් නැති සේයාවකි.

මේනකගෙන් නැවතත් කෙටි පණිවිඩයකි.

“මොකද බං මෙවචර වෙලා කරන්නේ...”

“හිටපං... අම්මා තාම නිදි නෑ...” කස්තුරිගේ ප්‍රතිචාරය විය.

මැදියම් රැයේ නිහඩව හෙමින්සිරුවේ තම නිවසින් එළියට පැමිණි කස්තුරි, අයියාගේ මෝටර් බයිසිකලය පණ ගැන්වීමකින් තොරව, කඩුල්ලෙන් පිටතට තල්ලුකරගෙන එන ලදී. කඩුල්ලද පසු කළ ඔහු, උකුස්සෙකු මෙන් කීප විටක් වටපිට බලා මෝටර් බයිසිකලය පණ ගන්වන ලදී. යතුරු පැදියේ පහන් නොදල්වා, අවට පහන් කණුවල ආලෝකයේ ආධාරයෙන් මේනකගේ නිවස වෙත ලඟා විය.

“මොකද බං මේ ලයිට් නැතුව...” මේනක උපහාසයෙන් යුතුව කස්තුරි දෙස බලා සිතාසෙන්නට විය.

“උඹේ ඔය හිනාව නවත්තලා නැගපං ඉක්මනට. මගුලක් කථා කරනවා...” කස්තුරිට තරමක් කේන්ති ගොස් ඇති බව දැනගත් මේනක, වහා යතුරුපැදියට ගොඩවී,

“යමං... යන දේවාලෙකට යන්ට...” යනුවෙන් පවසන ලදී. යතුරු පැදිය ක්‍රමයෙන් ඉදිරියට ඇදෙන්නට විය. “ලයිට් දාගනින් බං...” කියා මේනක කෑගසද්දී කස්තුරි යතුරු පැදියේ පහන් දල්වා ගන්නා ලදී.

රිද්මයානුකූලව, ක්‍රමක් ක්‍රමයෙන් යතුරු පැදියේ වේගය වැඩිවන්නේ, කස්තුරිට හා මේනකට නොදැනීම ය. දැන් වේගය පැයට කිලෝමීටර් සියය ද ඉක්මවා ඇත. මොවුන් දෙදෙනාට යතුරු පැදියේ ගමන් කිරීම දැනුනේ, ගුවනේ පාවෙන පරිද්දෙනි. වේගය පිළිබඳවත්, ආරක්ෂාව පිළිබඳව වත් කිසිදු දැනීමක් හෝ අත්දැකීමක් නොතිබුණු ඔවුන්, නිලඹරේ පියඹා යන සියොකුන් මෙන් නිදහසේ පියඹා යන්නට විය.

ඉදිරියේ ඇත්තේ වම් පැත්තට බර වූ මද වංගුවකි. වංගුව මද වුවත්, මේවන විට මොවුන්ගේ වේගය පැයට කිලෝමීටර් එකසිය විස්ස ඉක්මවා ඇත. පවතට බදු වේගයෙන් පැමිණි කස්තුරිට වේගය පාලනය කොට වංගුව ගැනීමට තරම් අවබෝධයක් නොවී ය. ඇසිල්ලකින්, වේගය පාලනය කරගත නොහැකිව, මාර්ගයෙන් ඉවතට පැත්ත යතුරුපැදිය ඒ අසල තාත්පයේ ගැටුණේ, මහත් ශබ්දයක් නගාලමිනි.

ඒ වනවිටත් සිදු නොවිය යුතු බොහෝ දේ සිදු වී තිබුණි. මේනක අවසන් ගමන් ගොස් ඇත. කස්තුරිගෙන් ඇසෙන්නේ, ඉතාමත් අපහසුවෙන් සෙමින් කෙදිරිගාන හඬකි.

අවට සිටි නිවැසියෝ සියලු දෙනා එක්රොක් වූහ. ඔවුන් යුහුසුළුව පොලිසිය වෙත දැනුම් දී තුවාල කරුවන් රෝහල් ගත කරන ලදී.

මේ දෙමිතුරන්ගේ දහසක් සිහින මැවූ යොවුන් වසන්තය අකාලයේ නිමවී ඇත. මේනක තම දවියට සමු දී අවසන්ය.

තම ජීවිතයේ යෞවන අවදිය ගත කරන කස්තුරිට මේ වන විට දකුණු පාදය දණහිසට ඉහළින් අහිමිව ඇත. එමෙන් ම මොහු සදාකාලික සුෂ්‍රමිතා ආබාධිත තත්ත්වයට පත්ව, රෝද පුටුවක සිට පුනරුත්ථාපනය ලබන තරුණයෙක් වේ.

අසේල මුණසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
පුනරුත්ථාපන රෝහල - රාගම.

ආදරණීය බිරිඳ

“මිස්, මට නැන්දම්මා වෙනස්කම් කළේ දරුවෝ නැති නිසා. දරුවෝ නැතත් මට මගේ මහත්තයා කවදාවත් බැනලා නැහැ” ඇ නෙත උනන කඳුලින් මදක් නිහඬව සිටියා ය.

“කවදත් අපි සතුටින් සිටියා. නමුත් මගේ මහත්තයට වකුගඩු ලෙඩේ හැදුනු දා ඉඳන් අපි ඉන්නේ දුකින්. මට මහත්තය විතරයි ඉන්නේ. එයාට මොනවා හරි වුනොත් වැඩක් නැහැ” ඇය දිගින් දිගට ම පැවසුවා ය.

තම ස්වාමියා වෙනුවෙන් සියලු දේ කැප කර කරාඹු නැටි දෙකක් විතරක් කනේ ගසාගෙන සිටින ඇය, ආදරණීය බිරිඳකි.

ඇය පැවසූ ආකාරයට යෝජනාවක් මත බණ්ඩාර හා විවාහ වී ඇත. ඔවුනට නිවසක් නැති හෙයින් බණ්ඩාරගේ මහ ගෙදර පදංචි වූහ. ටික කලක් ගත වූ පසු නැන්දම්මා ඇතුළු පවුලේ සියලු දෙනා ඇයට වෙනස්කම් කරන්නට වූයෙන් එම නිවසේ කොටසක පදිංචි වී ඇත.

“දවසක් මට මැරෙන්න හිතුණා. මොකට ද මේ ජීවිතේ කියල හිනුන” නැවතත් කඳුළු පිසුවාය.

“නමුත් මෙහේ ඉන්න මිසි කෙනෙකට කෝල් කලා. ඒ මිස් හරිම කරුණාවන්තව කථා කරලා මගේ හිත සැනසුවා. මෙහේ ඉන්නේ

දෙව්වරු වගේ අය” ඇය වෛද්‍යවරු හා කාර්යය මණ්ඩලයේ කැපවීම අගය කළා ය.

බණ්ඩාර, මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පදිංචි අවු. 48ක් වයසැති පුද්ගලයෙකි. ගොවිතැන් කරමින් ජීවත් වූ ඔහු වකුගඩු රෝගයට ගොදුරුව ප්‍රතිකාර ලබමින් සිටියදී හෙද නිලධාරිණිය විසින් මා හට මුණගස්වන ලදී. රෝගියා නිශ්ශබ්දව සිටි අතර බරිද මා සමග සියලු තොරතුරු පවසන ලදී.

සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ද පෞද්ගලිකව ද ඉටු කළයුතු සියල්ල කර දුන්නෙමි.

දිනක් ඇය දැඩි කනස්සලු භාවයකින් හා කලබලකාරීත්වයෙන් යුතුව ඒ මේ අත දුවන්නට විය. මා සමීපයට පැමිණ පැවසුවේ වකුගඩු බද්ධ කිරීමට ඇත්තේ දින කිහිපයක් පමණක් බව ය.

“මම හැමදාම බුදුන් වැද පහන තියා මගේ මහත්තයාට සනීප වෙන්න කියා කියනවා” ඇය පැවසුවා ය. ඇය සැමියා පසුපසම ය. වෙනත් කිසිම නැදැයකු මා නුදුටුවෙමි.

වකුගඩුව බද්ධ කළ බවත් එය සාර්ථකව වෛද්‍යවරුන් වසින් සිදු කළ බවත් ඇය සතුවින් මා හට පැවසුවා ය. ඇයගේ කලබලකාරී බව, කනස්සලු බව ගිලිහී ගොස් ය. ඇගේ සිනහවින් මුහුණ ඉතාමත් ප්‍රියකරු වී ඇත. වකුගඩු බද්ධ කිරීමෙන් පසුව ද ඉතා පරිස්සමින් රැකබලා ගැනීම හේතුවෙන් බණ්ඩාර නිරෝගී ව හා සතුවින් සිටින ආකාරය දැකගත හැකිවිය.

ඔවුන් සායනයට ආ දිනයන්හි මා කාර්යාලයේ නොදැක්කහොත් දුරකථනයෙන් මා අමතා සුවදුක් විමසීමට අමතක නොකළා ය.

පවුලේ සියලු තොරතුරු වාර්තා කරගත් මා ආධාර සඳහා ඔවුන් යොමුකර සහනයක් ලබා දුන්නෙමි. ඇය ටෙට්‍රයිසයික්ලික් බැවින් ස්වයං රැකියාවක් කිරීමට උපදෙස් ලබාදුන් අතර ඒ සඳහා ද ඇය සුදානම් බව පවසන ලදී.

“අපිට ආයේ සතුටින් ඉන්න පුළුවන් මිස්” බණ්ඩාර මා හමුවූ එක් දනක පැවසුවේ ය. ඒ සතුට දයාව හා ආදරය උතුරා යන බණ්ඩාරගේ බිරිදගේ මුහුණින් මම දුටුවෙමි. ඇත්තටම ආදරණීය බිරිදක් ලඟ ජීවිතය සුන්දරය.

වයි. බී. වික්‍රමසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල (වකුගඩු ඒකකය) - මහනුවර.

රෝහල්ගත වීමේ චක්‍රය

“අපේ තාක්තා මැරීල එයා ජීවතුන් අතර නෑ”

තම ජීවත් වන පියා පිළිබඳව එලෙස කියන පුතෙකු මට හමු විය. පුතෙකු පියෙකු ගැන එසේ කීමට කවර හෝ ලොකු හේතුවක් ඇති බව හැඟුණු බැවින් මම එම පියා පිළිබඳව සොයා බැලුවෙමි. මට මෙම පියා හමුවන්නේ බදුල්ල රෝහලේ එකේ වාට්ටුවේදී ය.

පසුගිය දා මට දුරකථන ඇමතුමක් ලැබිණි.

“සමාජ සේවා මහත්තයා මම හොස්පිටල් එකේ වාට්ටුවෙන් කථා කරන්නේ. අපේ වාට්ටුවට නිතරම ඇවිත් ඇඬීම් ච වන මනුස්සයෙක් ඉන්නවා. එයාට ලෙඩකුත් නෑ. භාරකාරයෙකුත් නෑ. පොඩ්ඩකට ඇවිත් බලන්නකො මොකක්ද කරන්න පුළුවන් කියලා”

මම වහාම එකේ වාට්ටුවට ගොස් වැඩිහිටි තැනැත්තා හමුවීමි.

“සීයා ඔයාගෙ නම මොකක්ද?”

උස් හඬින් විමසූ විට “මගේ නම අප්පුහාමි” යනුවෙන් උත්තර දෙන ලදී. ඔහු හැඩි දැඩි සිරුරක් ඇති පුද්ගලයෙකි.

ඔහු පවසන ආකාරයට ඔහුගේ වයස අවුරුදු අසූවක් වන අතර බදුල්ල අංගන්ත පන්සල අසල පදංචි අයෙකි. දරුවන් තිදෙනෙකු සිටියද අද ඔවුන් කොහේ සිටීදැයි නොදනිමි. භාර්යාවක් සිටිය ද ඇය ද සිටින තැන නොදනිමි. වැඩිහිටි නිවාසයකට ඇතුළත් වීමට ඉතා කැමති බව ඔහු සමඟ කරන ලද සංවාදයේ දී හෙලි විය. ඉන්පසු මම ඔහු ගැන තොරතුරු සෙවීම ආරම්භ කළෙමි.

ඒ සඳහා අදාල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමාජ සේවා නිලධාරී හමු වී මා ලඟ තිබූ තොරතුරු අනුව අදාල පුද්ගලයාගේ තොරතුරු සොයා ගත් අතර එහි දී අනාවරණය වූයේ මොහුට තරුණ කාලයේ බිරිත්දැවරු දෙදෙනෙකු සිට ඇති අතර දෙදෙනාටම මොහුගෙන් දරුවන් ලැබී ඇත. එසේ ම පසු කාලයේ දී දරුවන් වැඩිහමහල් වූ විට පවුල් දෙක අතර ගැටුම් ඇති වී ඇති අතර මෙම පුද්ගලයා ද දරුවන් හා භාර්යාවන් නොසලකා දැඩි තීරණ ගෙන ඔවුන් වෙනුවෙන් පියකු වශයෙන් යුතුකම් ඉටුකර නැත.

ඔහු සතුව තිබූ ඉඩකඩම් ද පවුලෙන් පිට වෙනත් අය වෙත ලබා දී මුදල් ලබාගෙන මොහු ඔහුගේ කටයුතු වෙනුවෙන් පමණක් වියදම් කිරීමට තරම් ආත්මාර්ථකාමී වී ඇත.

මොහුගේ මෙම අවිචාරවත් චර්යාවන් නිසා ඔහු වයසට යාමත් සමග දරුවන් හා භාර්යාවන් මොහුව නොසලකා ඇති අතර දරුවන් මොහු තමන්ගේ පියා බවටවත් පිළිගැනීමට කිසිම කැමැත්තක් නොදක්වති.

මේ නිසා මොහු තමාගේ නවාතැන ලෙස තෝරාගෙන ඇත්තේ රෝහල් ය. නොයෙක් රෝගී තත්ත්වයන් කියා වටපිටාවේ ඇති රෝහල් වල නේවාසික වෙයි. එක් රෝහලකින් ප්‍රතිකාර අවසන් කළ වහා ම වෙනත් රෝහලකට ඇතුළත් වේ. තවත් ඔහු කළ ක්‍රියාවක් වූයේ බදුල්ලේ පළාත් රෝහලේ ම විවිධ සායනවලට පැමිණ කෙටි කාලයෙන් කාලයට විවිධ වාට්ටු වලට ද ඇතුළත් වීමට පුරුදුවී සිටීමට ය.

රෝහලේ පළාත් සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ නිලධාරීන් සම්බන්ධීකරණයෙන් බදුල්ල ප්‍රදේශයට ඇතින් පිහිටි වැඩිහිටි නිවාසයකට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කළ අතර දැනට ඔහු සතුවත් ජීවිතය ගත කරයි.

තම ජීවිතයේ හැකි කාලයේ දී ජීවිතය කළමණාකරණය කර නොගන්නා බොහෝ වැඩිහිටියන්ට තම වැඩිහිටිවියේ දී මෙවැනි කටුක අත්දැකීම්වලට මුහුණදීමට සිදුවනු ඇත.

අපිත් සේරසිංහ

සමාජ සේවා නිලධාරී,
පළාත් මහ රෝහල - බදුල්ල.

ජීවිත සැලැස්ව

රෝහල සියලු ජීවිතවල එක් නවාතැනකි. විටක දුක, විටක සතුට, සොම්නස, කම්පනය, වේදනාව යන සියලු දේ රෝහල තුළ අන්තර්ගත ය. එය අපගේ ජීවිත ගමන හා සමාන ය. සතුට, දුක, වේදනාව, කම්පනය සමගින් අපගේ සියලු ජීවිත අත්දැකීම් ගලා යනු ඇත.

ජීවිතයේ ළමා විය, තරුණ විය අත්දැකීම් බහුල පරිණත ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය පිරිනැමුණ මහළු විය. ඇතැම්වලට බොහෝ වේදනාකාරී හිස් බවකින් යුක්ත වෙ නම් එය කෙතරම් අභාග්‍යයක් ද?

ඇය නමින් සෝමා සෙනෙවිරත්න නම් විය. වයස අවුරුදු 74කි. වයෝවෘද්ධ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය පිරිහී පැවති කාන්තාවකි. මට ඇය හමුවූයේ 56 බී වාට්ටුවේ නේවාසිකව ප්‍රතිකාර ලබමින් සිටිය දී රෝහලින් මා වෙත සිදු කළ යොමු කිරීමකට අනුව ය. ඇය ඉතා අසරණ තත්ත්වයට පත්ව මහපාලේ වැටී සිටියදී පොලීසිය මාර්ගයෙන් රෝහල් ගත වූ කාන්තාවකි.

“ඉතින් අම්මා දැන් කොහොමද? දැන් සනීපයි නේද? යනුවෙන් මා ඇය ඇමතිමට උත්සහ දැරුවෙමි”

“මගේ දුවේ” කිව හැකි වූයේ එපමණකි. හිස් බැල්මෙන් මා දෙස බලා සිටි ඇයගේ දෙනෙත් කඳුලින් තෙත් වූ අතර ඒ තුළ වේදනාත්මක අතීතයක් රැඳී කථා පුවතක් ගැබ්ව ඇති බව මට වැටහෙන්නට විය. කපුළු කැට දැස් දෙකෙළවරින් ගලායන්නට ඉඩ හැර මා නැවත ඇ දාමන්ත්‍රණය කළෙමි. ඇයගේ මානසික මට්ටම

බොහෝ සේ පිරිහී ඇත. එහෙත් ඇය පිළිවෙලකට පිරිසිදුව සිටින බවක් ඇය දැක්මෙන් මා හට හැඟී යන්නට විය. ඇයගේ කටහඬ සෙමින්, සෙමින් අවදි කරන්නට මා උත්සහ දැරුවෙමි.

“මිස් මම ලස්සනට ජීවත්වෙව්ව ගැණු කෙනෙක්. මම කවදත් පිළිවෙලකට ඉන්න කැමතියි. මට හොඳට ඉන්න හිටින්න තැන තිබුණා. මට හිටියේ එක දුවයි. දුවලාගේ තාත්තා නැතිවුණේ දුව තරුණ කාලෙදී. ඉන් පස්සේ අපි දෙන්නා තනි වුනා. ඒ නිසා මම දුවට පුළුවන් ඉක්මනට කසාදයක් කරලා දුන්නා. දුව බැඳපු පුතා හරි හොඳට හිටියා”

“දුව බලාගන්න හොඳ මහත්තයෙක් ලැබුණා කියලා හිතුණා. වයසක මා ගැනත් හොයලා බැලුවා”

“මගේ සියළු දේපල, ඉඩකඩම්, රත්තරන් බඩු සියල්ල මම දුවටත්, බෑණටත් ලියලා දුන්නා. ජීවිත භුක්තියවත් තියා ගත්තේ නෑ මිස්”

“ඒත් මිස්” නැවතත් ඇයගේ දෑස් කඳුලින් තෙත් වන්නට විය.

ඇයට හඬන්නට ඉඩ ඇරියා මිස මා ඇය වලකාලන්නට උත්සහ නොදැරුවෙමි. ඇය නැවතත් කටහඬ අවදි කරන්නට විය.

“මගේ අහිංසක දරුවා, මගේ දුව මට නැතිවුණා මිස්”

“ඇයි අම්මා”

“මගේ දුව හදස්සියේ නැතිවුණා. හදිසි අනතුරක්. ඊට පස්සේ තමයි මේ සියළු දේ සිද්ධ වුණේ”

“මට මගේ මහත්තයත්, දුවත් නැතිවුණාට පස්සේ මම හොඳටම තනිවුණා. රැකවරණයට හිටියේ මගේ බෑණා විතරයි. එයා මුලදී මං ගැන හොයා බැලුවා. වෙන කසාදයක් කරගන්නට පස්සේ ගොඩක් වෙනස් වුණා. මාව දවසින් දවස නොසලකා හැරියා. මට සෑහෙන දුරට හිරිහැර, කරදර විඳින්න සිද්ධ වුණා. මාව ගෙදරින් එළියට දාන තත්ත්වයට පත්වුණා. හිස් අතින්ම ඇඳුම් කැලී ටිකක් අරගෙන ගෙදරින් පිටත්වුණා. මට යන්න හරි තැනක් තිබුණේ නෑ. ඉන් පස්සේ මට

ඉන්න තැනක්, බඩට කෑමක් නැතිවුණා. බෑණන් අළුත බැඳපු නෝනත් ඒ ඉඩම් විකුණලා ගිහිල්ලා කියලා ආරංචි වුණා. මම පාරක් පාරක් ගානෙ ඇවිද්දා. අන්තිමට අද මම මෙතන ඉන්නවා මිස්”

ඒ ඇයගේ අනුවේදනීය කථාවයි. “අම්මා අපි බෑණුව හොයා ගන්න උත්සහ ගමු. අම්මට ජීවත්වෙන්න වන්දියක්වත් ගන්න බලමු”

“අනේ එපා මිස්. කවදාවත් එපා. මම ආයි ඔය මිනිස්සු ගාවට යනවට වඩා හොඳයි මහ පාර. මට මුදල්, වන්දික් එපා. මට මැරීලා යනකම් ඉන්න තැනක් හොයලා දෙන්න. අනික ඒ අය දැන් රටෙන් නැතිව ඇති මිස්.”

ඇසිය යුතු බොහෝ දේ තිබුණත් ඇයගේ අනුවේදනීය කථාව මගේ හිතට දැඩි කම්පනයක් හා අනුකම්පා සහගත හැඟීමක් වන්නට විය. සුළු වේලාවක් මා නිහඬව සිටියෙමි. ඇය පිළිබඳව ලබාගත් සියලු කරුණු රෝහල් වෛද්‍යවරයාට හා හෙදියන්ට මා විසින් දැනුම් දුන් අතර, ඇයගේ ඉදිරි සැදැසමය ගත කිරීමට සුදුසු ස්ථානයක් සොයා දීමේ දැඩි උවමනාවෙන් මා රෝහලින් නික්මුනෙමි. සමාජ සේවා අධ්‍යක්ෂතුමාගේ ද කාරුණික සහයෝගයෙන් ඇ සඳහා සුදුසු වැඩිහිටි නිවාසයක් සොයාගැනීමට මට හැකියාව ලැබුණි.

සෝමා සෙනෙවිරත්න නම් අසරණ කාන්තාවගේ කථාවෙන් සමාජයට වඩා වැදගත් ගැඹුරු පණිවිඩයක් ගෙන හැර දක්වයි. එනම් දෙමාපියන් තම දරුවන් සඳහා බැඳී දැඩි ස්නේහයෙන් කටයුතු කිරීමේදී දෙමාපියන්ගේ සැදැසමයට වඩා ආරක්ෂිතව ගත කරනුයේ කෙසේද යන්න නොසිතීම හේතුවෙන්, ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ අවසාන කාලය අනාරක්ෂිත තත්ත්වයකට පත්කර ගන්නා සේම, සමාජයට ද ඔවුන් බරක් වන බව ය. මෙහි දී වැඩිහිටි රැකවරණ මධ්‍යස්ථානයන්හි අවශ්‍යතාවය සමාජයට දැඩි ලෙස දැනෙනු ඇත.

ඒ. කේ. ඩී. ඩී. ලක්ෂාදි

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ජාතික රෝහල - කොළඹ.

හිතුවක්කාරකම

ජීවිතය පුද්ගලාකාරය. සිදුවන්නට නියමිත කුමක්දැයි පිළිබඳව අංශුමාත්‍ර ඉඟියක්වත් ජීවිතයෙන් නම් නොලැබේ. මේ ගෙවන ජීවිතය උඩු යටිකුරු වීමට ගතවන්නේ නිමේෂයකිනුදු කුඩා පංගුවකි.

රෝහලේ වාට්ටුවක ඇඳක වැතිර සිටින අයෙකි. එක් අංශයක් අප්‍රාණික ය. ගමක නමක්, ලිපිනයක් හෝ භාරකරුවෙකුගේ කිසිදු විස්තරයක් නොමැත. ඇඳපතෙහි පියදාස ලෙසින් නමක් පමණක් සඳහන්ව ඇත. නම පමණක් ශේෂ වූනු වැඩිහිටි හැඳුනුම්පතකින් නම සොයා ගෙන ඇත. රෝගියාගේ සියලු කටයුතු පැවරී ඇත්තේ රෝහල් කාර්යය මණ්ඩලයට යි. මේ වන විට රෝහල්ගතව දෙසතියකුත් ඉක්මවා ඇත. මොහුගේ ඉදිරි කටයුතු සැලසුම් කිරීමේ කාර්යය මට පැවරුණි. දින තුනක් දිනකට තෙවරක් බැගින් තොරතුරක් සොයා ගැනීමට උත්සාහ කළ ද ප්‍රතිඵලයක් නොවී ය. කතා කිරීමට උත්සහ දරන සෑම විට ම ඔහු ඉතා ද්වේශයෙන් හා කේන්ද්‍රියෙන් කලහකාරී ලෙස හැසිරේ. මා දකින සෑම විට ම ඔහුගේ මුහුණේ ඉරියව් ද්වේශ සහගතව වෙනස් වේ. ඔහුගේ තද ස්වරූපය හා කුමක්දෝ කියාගත නොහැකි දුකකින් පෙලෙයි. පියදාස අසරණ ය. නමුත් සැබවින්ම දඩබ්බරය. හිතුවක්කාරය. නමුත්, ඔහුගේ හිතුවක්කාරකම කිසිවිටෙකත් මා පසුබට කිරීමට තරම් ප්‍රබල වූයේ නැත. එම දඩබ්බරකම ජය ගැනීම මා හට සොඳුරු අභියෝගයක් ම විය.

දින පහක් හයක් ගතවනවිට මුලදී දැක්වූ ප්‍රතික්‍රියා යහපත් ලෙස වෙනස් විය. මාගේ බලාපොරොත්තුව හා අවශ්‍යතාවය පියදාස මහතාට කිහිප වතාවක්ම හඬ නගා කියවන ගමන් ඒ මත සලකුණු තැබීම්. ගලේවෙල පෙත්වන විට පියදාසගේ මුහුණින් ප්‍රතික්‍රියා දැක්වීය.

එම ප්‍රතිචාර ඔස්සේ අකුරු දෙකක්, ගමක නමකින් අකුරු දෙකක් පමණක් ගලේවෙල යන විශාල ප්‍රදේශය ද පමණක් දත්ත ලෙස ඇතැතිව මම පියදාසගේ ඥාතීන් සෙවීමට ඉඩ ගනිමි. ගලේවෙල ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත ගොස් එහි සේවයේ නියුතු මාගේ සහෝදර නිලධාරියා හමු වී කාර්ය ඔහුට පැවසුවේ එම සෙවීමේ පළමු පියවර ලෙසිනි. එහිදී මා සඟයා කියා සිටියේ දේව නුවට ගොස් එහි ග්‍රාම නිලධාරී මහතා හමු වී කතා කරමු යන්නයි. “දේව” යන අක්ෂරයක් ඇසෙන ගමක් ලෙස අවට යොමු වූයේ දේවනුව ප්‍රදේශය වීමයි. ඒ පර්යේෂණයට මා ද එකඟ වූයේ මේ වන විට පියදාසගේ ඥාතීන් සොයා ගැනීමේ අරමුණ හා ආසාව මා තුළ ද ක්‍රියාත්මක වුණු නිසාවෙනි.

ඒ අනුව දේවනුවට ගොස් ග්‍රාම නිලධාරී මහතා හමු වී අප ආකාරණය පැවසූ විට ඔහු පුදුමයට පත් විය. පියදාස මහතා මාසයකට පෙර සිට ආ ගිය අතක් නැති බවත්, ඔහු සොයා දසන සෙවීමේ දී හමු නොවූ නිසා මියගොස් ඇතැයි සිතා ධර්ම දේශනාවක් පවත්වා දවල් දානයක් පූජා කළ බවයි.

එය ඇසුණු විට මට දැනුන හැඟීම වචනවලට හැරවීම කළ නොහැක්කකි. ජීවිතය පිළිබඳ මොකක් දෝ ගුප්ත හැඟීමක් සිරුර පුරා විදුලියක් මෙන් ගමන් කළ බැව් මතක ය. පියදාස නම් සොඳුරු දඩබ්බරයා මිය ගිය අයෙකු ලෙස සලකා ඇත. සැබෑ ජීවිතයේ අවස්ථාවන් මෙතරම් සංවේදී වන බව දැණුනු මා මිතුරා ද සමග මද වේලාවක් මුහුණට මුහුණ බලා සිටි බව මතක ය. පියදාස මහතාගේ වත්මන් තත්ත්වය ඔහුගේ ඥාතීන් වෙත පැවසීමේ කාර්යය අපහට සිදු කරන ලෙස ඉල්ලීමක් කළ ග්‍රාම නිලධාරී මහතා පියදාස මහතා විසූ නිවස වෙත අප කැඳවාගෙන යන විටත් රෝහලේ නේවාසිකව වෙසෙනා පියදාසගේ පිංකමේ කටයුතු ශේෂ ව තිබිණි.

ගමේ කිසිවෙකු නොහඳුනන අප එහි ගොස් විනාඩි කීපයක් තුළ සියයකට වැඩි පිරිසක් නිවසට රැස්විය. එයට හේතුව වන්නට ඇත්තේ මෙම පිරිසෙහි යටි හිතේ යම් තැනක පියදාස හෝ මිනිය පිළිබඳව ආරංචියක් ලැබේ යැයි තිබූ බලාපොරොත්තුව විය හැක.

පියදාස මහතා ජීවතුන් අතර බවක් මේ වන විට ඔහු රෝහල්ගතව සිටින බවක් අප පවසත් ම ඔවුන්ගේ මුහුණුවල දෙනෙත්වල ඇති වුනු ප්‍රීතිය මෙතෙකැයි කියා නිම කළ නොහැකි බව පෙනුණි. සැනසුම් සුසුම්, සතුටු කඳුළු, ප්‍රීතිය හෙළිවන ශබ්ද සෑම කෙනෙකගෙන් ම පාහේ පිටවූයේ නිරායාසයෙනි. ඒ දුටු අප තුළ හටගත් ආඩම්බරය හා සතුට වචනයෙන් විස්තර කිරීම උගහට ය. ඒ හැඟීම ඒ තරම්ම මිහිරිය, සොඳුරු ය.

අප කථාව අසා විනාඩි කීපයක් තුළ වාහන තුනකට ගොඩ වූ තිහකට අධික පිරිසක් මියගියා යැයි සිතා සිටි පියදාස මහතාව දැකගැනීමට රෝහල වෙත යාමට අප සමඟ ගමන් ඇරඹීය.

ගම දී ඇති වූ සල්ලාපයෙන් දැනගත් ලෙසට පියදාස මහතා විවාහක දරුවන් අට දෙනෙකුගේ දයාබර පියෙකි. පිරිමි ළමුන් පස් දෙනෙකුගෙන් හා ගැහැණු ළමුන් තිදෙනෙකුගෙන් පියදාස මහතාගේ හා මහත්මියගේ ලෝකය සම්පූර්ණ වී ඇත. මධ්‍යම පාන්තික පවුලකි. දරුවන් එකිනෙකා පරයමින් දෙමව්පියන්ට ආදරය කරන බව දක්නට ලැබීම ඉමහත් සතුටකි. දූ දරු සබඳතාව ඉතා හොඳින් එම පවුල තුළ පැවතුන ද පියදාස මහතාගේ හිතුවක්කාරකම් රෝහලේ දී පමණක් තිබුණු ඒවා නොවන බව මෙහි දී පසක් විය. ඔහු නිවසින් පිටවුනු හේතුව කිසිවකු නොදැනී. පියදාස මහතාගේ ඥාතින් මසකට අධික කාලයක් සෑම අයුරකින්ම ඔහුව සොයා ගැනීමට වෙර දරා ඇත.

පියදාස මහතා දරුවන්, බිරිඳ සමඟ දැන් හොඳින් කල් ගෙවයි. ඔහුට මේ වනවිට ඔහුගේ කටයුතු කරගත හැකි ය. පියදාස මහතා හා ඔහුගේ පවුල් සංස්ථාව සතුටින් සිටිනු දකින මා තුළ සියුම් නිහතමානී ආඩම්බරයක් හා ඉමහත් ප්‍රීතියක් ජනිත වේ.

විජේරත්න වන්හිආරච්චි

සමාජ සේවා නිලධාරී,
ශික්ෂණ රෝහල - කුරුණෑගල.

කඳුකරේ සෝ ගීය

“සිත සුළං අවට හමන්නේ - සුදු වළාකුලයි කන්දේ හැපෙන්නේ
නුවරඑළිය යන්න - විවේකයක් ගන්න...”

බස් රථයේ කවුළුවෙන් පෙනෙන මනස්කාන්ත දර්ශනයෙන් පිබිදුණු මගේ සිතට මේ ගීය මතක් වූයේ ඉබේටම ය. ඇත්තට ම මෙය අසුරු දසුනකි. අහසට පැන නැගුණු උස් කඳු වැටි, මිටියාවත්, ගලා හැලෙන දිය දහරවල් කුඩා කාලයේ බොහෝ ළමුන්ගේ සිත් තුළ ඇඳි චිත්‍රයට නගන්න උත්සහ කරන සුන්දර කඳු ප්‍රදේශය සත්‍ය ලෙස ම දකින විට කොතරම් නම් සුන්දර ද?

මේ සුන්දරත්වය නැරඹීමට කී දාහක් නම් දිනපතා පැමිණෙත් ද? ඒත් මේ සිතල නුවරඑළි කඳුකරයේ ඒ අලංකාරයට යටින් ඇති ජන ජීවිතයේ බේදවාචකයන් කවුරු දකිත් ද? කවුරු සොයත් ද? මම මා අසල හිඳ සිටින ශ්‍රියානි දෙස බැලුවෙමි. ඇ අඩ නින්දේ ය. මේ සුන්දරත්වය විඳීමට තරම් සිතට විවේකයක් ඇයට නැති බව මම දනිමි. ශ්‍රියානි මේ කඳු අතර අතේක වූ දුක්බ දෝමනස්සයන්ට මුහුණ දෙන බොහෝ පිරිසකගෙන් එක් අයෙකු පමණි. ඇ මුණ ගැසුණු අයුරු මට සිහි වේ. ඒ නුවරඑළිය රෝහලේදී ය.

ඇ ඒදින රෝහලට පැමිණ සිටියේ වකුගඩු රෝගයෙන් අසාධ්‍යව සිටින තම ස්වාමීපුරුෂයාට ප්‍රතිකාර ගැනීමට ය. ඇය පවසා සිටි තොරතුරු අනුව ඇයගේ නිවසට ගොස් තොරතුරු සෙවීම මට අවශ්‍ය වූයේ එය මාගේ වෘත්තියට අදාළ වූ නිසා ම නොව මා තුළ උපන් සංවේදී බව හා දයානුකම්පාව නිසාම ය.

“මිස්ට තනියම භොයන් යන්න බෑ අපේ ගෙදර, මමත් එක්ක යං” ශ්‍රියානි ඒදින මා හට පැවසුවා ය.

“හෙට උදේ මම හෝල්ට් එකට එන්නම් මිස් එන්න”

කථා කරගත් පරිදි ඇය උදේ ම පැමිණ සිටියා ය. මේ ඇසමඟ මා ඇගේ නිවසට යන ගමන ය. මම මේ සුන්දරත්වයෙන් වඩි වුව ද ශ්‍රියානි බසයට ගොඩවූ තැන් සිට ම නිදි ය. මට ඇගේ ගැන ඇත්තේ දුකකි.

පැය දෙකක කාලයක් ගත වූ පසු අප ටවුමට ළඟා විය. එතැන් සිට නැවත බස් රථයක යා යුතු විය. ටවුමේ දී ඇයගේ එක් පුතෙකු ඇයගේ සහෝදරිය සමඟ අපට හමුවිය.

“ඇයි අද ඉස්කෝලේ ගියේ නැත්තේ? අම්මට තාත්තව බලන්න තිබුණාට ඔයාලාගේ වැඩ පාඩු කරගන්න එපා” මම පැවසුවෙමි.

පසුව ශ්‍රියානි පැවසූ දෙයින් මාගේ සිත සසල විය.

“මේ පුතාට පපුවේ සිදුරක් තියෙනවා මිස්. ඒකට නංගි එක්ක කොළඹ ගියා. බොරැල්ලේ ළමා රෝහලට. මට මහත්තයාව බලන්න යන්න කියන නිසා පුතා අරන් යන්න වෙලා නෑ.” ඇය පැවසුවා ය.

“පුතාවත් ඔපරේෂන් කරන්න වෙයි ද දන්නේ නෑ” ඇ නැවත කීවා ය.

සීමාව ඉක්මවූ මගේ සංවේදී බව දැස් අගට කඳුලක් ගෙන ආවේ ය. කඳුලු පිරුණු දැසින් මම අපෙන් ඇතට යන දරුවා දෙස බලා සිටියෙමි. ටිකෙන් ටික ඔහුගේ රුව බොඳ වී යන තුරු මම එදෙස බලා සිටියෙමි. මේ ඉරණම ද? කරුමෙද? ලෝක සොබාවද? මේ අසරණයන්ට ම මේ තරම් ප්‍රශ්න. මගේ හිත හිරවෙන්නට විය.

“අපි යමු මිස්” ශ්‍රියානිගේ හඬින් මා ඇ පසු පස ගියේ නිරායාසයෙනි.

බස් රථයෙන් බැස කිලෝමීටර දෙක හමාරක් පයින් යා යුතු විය. ඒ මඟ මහත් දුෂ්කර එකක් විය.

“මගේ සෙරෙප්පු මිස් දාගන්න. නැත්නම් මේ පාච් යන්න බැහැ.” ඇගේ පාවහන් මට දුන්නා ය. ඒ ඇගේ ස්වභාවය යි.

ජලය සිදුනු ඔයක් දිගේ අපි ගමන් කළෙමු.

“මේකෙ වතුර පිරුනහම අපි ලෙඩාව උස්සාගෙන යන්නේ”

සතියකට දෙවනාවක් රෝහලට ප්‍රතිකාර සඳහා රැගෙන යා යුතුයි. මාස අටක සිට ඇය එය අසිරුවෙන් ඉටුකර ඇති ආකාරය මට නම් සිතා ගැනීමටත් අසිරුය.

“මහත්තයාගේ තාත්තට අවුරුදු හැත්තෑ පහයි. එයා තමයි ගොවිතැන් කරලා සල්ලි හොයලා දෙන්නේ අපිට” යන ගමන් ඇය පැවසුවා ය.

“සල්ලි නැති වුනහම ගෙවල් ගානේ ගිහිං හොයනවා”

අපි ඇගේ නිවසට ළඟා වීමු. මව, පියා හා සහෝදරයන් සිටි නිවසේ එක් කොටසක මොවුහු ජීවත් වූහ. කටු මැටි ගසා තිබූ නිවසේ දක්නට තිබුණේ ඇඳක් හා එක් පුටුවක් පමණි. පැණි බීම බෝතලයක් ඇය රැගෙන මා හට දී ඇයත් සහෝදරයන්ගේ කුඩා දරුවන් ඇතුළු සියලු දෙනා සමඟ කහට බීමට සැරසුනා ය. මා පැණි බීම බෝතලය නැවත දුන්නෙමි. මා කෙසේනම් තනිව එය පානය කරන්නද?

“මහත්තයාට ලේ නොගැළපීම නිසා මගේ වකුගඩුව බද්ධ කරන්න බැහැ කිව්වා. නැත්නම් මම වකුගඩුව දෙනවා” ඇය පැවසුවා ය. මම කොහොම හරි සියලු දේවල් වලට මුහුණ දෙනවා. ඇය ඉවසිලිවන්නව පැවසුවා ය. රෝගය හේතුවෙන් ඇයට සියලු දේ නැති වෙන්නේ නැති බව පැහැදිලි කර දී සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබා දිය හැකි සේවා ද ඉටුකර දෙමින් සිහිනය සැබෑ කර දීමට උපකාර කළෙමි.

වයි. බී. චිත්‍රමසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
ශික්ෂණ රෝහල (වකුගඩු ඒකකය) - මහනුවර.

රෝහලක තාරුණ්‍යය

හිසට සෙවණක් ද කුසට අහරක් ද මනසට සතුටක් ද නොලැබ හබලක් නැති ඔරුවක් සේ ඔහේ පාවෙන ජීවිතයක සැබෑ අරුතක් ලබා දීමට දායකවීමේ වාසනාවක් මට ද හිමි විය.

අන්ත දුක් කරදර විඳිමින් ජීවිතයට මුහුණ දෙන දරුවන් මේ රටේ කොතෙකුත් ඇද්ද යන්න ගණන් කළ නොහැකි සේ ම එවැනි දුක් ගැහැට විඳිමින් අම්මා නැති කළ දරුවන්ට කුමන කලදසාවක් යන්නේ ද යන්න අපට අම්මා එක් දිනක් හෝ නිවසේ නොමැත්තේ නම් වැටහෙන්නේ ය.

නමින් රුවන් වූ අවුරුදු 16ක් පමණ තරුණයකු තම නිවසේ නංගිලා මල්ලිලා ජීවත් කරන්නේ දෙමාපියන්ගෙන් ඔවුන්ට හවුභරතක් නොමැති නිසාවෙනි.

දවස පුරා කුලියක් කර සොයා ගන්න මුදලින් හවසට බීමතින් වැනි වැනි පුංචි පැළට එන පියාගේ ගෝරනාඩු රණ්ඩු ඉවසමින් සිටි අම්මා හොර රහසේ ම දරුවන් ද හැරදමා යන්නට විය.

පවුලේ වැඩිමලා වූ රුවන් පාසල් යන්නේ ද අවාර්ට අඹ වැටෙන්නා සේ ය. එදිනෙදා කුලී වැඩ කරන්නට සිදු වූයේ තම පුංචි නංගිලා මල්ලිලා තුන්දෙනාට කුසට අහරක් සොයා දීමටයි.

අම්මා ද හැරදමා ගියපසු කිරි අම්මාගේ සෙවණේ රැකුණද තාත්තාගේ බීමත් බව අඩුවක් නොවී ය. දින සති ගෙවී යද්දී රුවන්

ගමේ ඇති නිවාස වල පොල්ගස්, කොස්ගස් නැග කියක් හරි හොයා ගන්නට පුරුදු විය. කෙමෙන් මේ තත්ත්වය සාමාන්‍ය දෙයක් බවට පත් වූයේ නිවසේ ජීවිකාවට හවුහරණක් ලබාදීම වස් ය.

ගමේ ඇති විවිධ උත්සව ආදියටත් පොදු වැඩවලටත් දායක වීමෙන් හිත දිනා සිටි රුවන් ගමේ වූ උත්සවයකට කොඩි කණුවක් බැඳීම සඳහා සුපුරුදු ලෙස ගහකට නගින්නට විය.

නොසිතූ විරූ ලෙස ඉන් ඇද වැටුණු රුවන් වහා රෝහල වෙත රැගෙන යන්නට ගමේ අය උත්සුක විය. එහෙත් ඔහුගේ අවාසනාවට සදාකාලික එක්තැන් වූවකු ලෙස සුප්‍රමිතා ආබාධිත රෝගියෙකු බවට පත්විය.

තම පුංචි නංගිලා, මල්ලිලා තිදෙනා තවත් අසරණ වන්නට වූයෙන් රුවන්ට ඒ දුක දරා ගැනීමට නොහැකි විය. දෙවයේ සරදමට ලක් වූ ඔහු රෝහලේ මාස ගණන් ජීවත් වන්නට විය.

තමාට එදා මෙන් ඇවිදීමට නොහැකි බව දැන ගැනීමෙන් ජීවිතය නැතිකර ගැනීමට සිතූ වාර අනන්ත විය. තරුණ වියට පා තබා සිටි රුවන් සියලු බලාපොරොත්තු හැර සුසුම් හෙළමින් ඇදමත වැතිර සිටින්නේ ය. මවත් පියාත් තම දරුවන්ගේ වගකීම් ඉටුකරමින් එක් වේලක් හෝ කුසට අහරක් දී හොඳින් රැකබලාගත්තේ නම් මෙම පවුලට මෙවන් විපතක් සිද්ධ වන්නේ ද නැත.

මේ තත්ත්වය අවබෝධ කරගත් කැගල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ සමාජ සේවා නිලධාරීහු රුවන්ගේ නිවසට ගියෝ ය. මේ දරුවන්ගේ අසරණ බව වටහාගත් ඔවුන් එම නිවස සාදා ගැනීමට නිවාස ආධාරයක් ලබාදුන් අතර ආබාධිත ජීවනාධාරය ලබා දීමෙන් පවුලේ බර උහුලන කිරි අම්මාට ශක්තියක් ලබාදුන්හ.

රුවන් රෝහලේ සිට නිවස බලා පැමණියේ එක්තැන් වූ රෝගියෙකු ලෙසිනි. රෝහලේ තිබූ ඇද ඇතිරිලි මෙට්ට නිවසේ

නොතිබේ. නිවසට ජලය පවා නොමැතිව ඉතා දුෂ්කර ජීවිතයක් ගෙවන්නට රුවන්ට සිදුවිය. රෝහලේ මෙන් පෝෂ්‍යදායී ආහාරයක් ලබාදීමට ඔහුගේ පියාටත් කිරි අම්මාටත් නොහැකි විය.

මේ හේතුවෙන් රෝහලේ සිට නිවසට යන හැම විට ම ඇඳ තුවාල සෑදී නැවත රෝහල වෙත එන්නට සිදු වූ වාර අනන්ත ය.

වාට්ටුව බාර විශේෂඥ වෛද්‍යතුමාගේ කරුණාවන්ත කාර්යය මණ්ඩලයේ අනුකම්පාව හේතුවෙන් රුවන් දීර්ඝ කාලීනව නිවසට නොයවා රෝහලේ ම රඳවා ගැනීමට තීරණය කළහ.

තමාගේ වැඩ ටික තනියම කර ගැනීමට පුරුදුව සිටි රුවන් වාට්ටුව තම නිවස සේ සිතන්නට විය. රෝගී සුභ සාධනයට මැදිහත් වීමට සමාජ සේවා නිලධාරීන් රෝහල්වලට අනුයුක්ත කරනවාත් සමග මෙම සුසුම්නා ආබාධිත රුවන් පිළිබඳ දැනගන්නට වූයෙමි.

රෝහලේ අසරණව සිටි රුවන්ගේ අවශ්‍යතා හඳුනාගත් අනතුරුව නිතර ඇඳ තුවාල ඇති වීමට පිළියමක් ලෙස වායු මෙට්ටයක් ලබා දීමට කටයුතු කළ මට රුවන්ට රෝහලේදීම පාවිච්චි කිරීමට රෝද පුටුවක් ලබා දීමට ද ඉතා ඉක්මනින් හැකියාව ලැබුණි.

නැවත නිවස වෙත යොමු නොකළ ද රුවන්ගේ අවශ්‍යතා සොයා බැලීම මාගේ වගකීම විය. නිතර වාට්ටුවට ගොස් ඔහු පිළිබඳ විමසද්දී තමාට දුරකථනයක් අවශ්‍ය බව කියා සිටියි.

ඔහු තරුණයෙකි. තනි වූ අයෙකි. බලාපොරොත්තු නොමැති අයෙකි. වාට්ටුවට කොටු වී සිටින රුවන් තම හැඟීම් ගුලි කරගෙන ජීවත් වෙයි. මම ඔහුගේ මානසිකත්වය වටහාගනිමි.

ඔහුට කෙසේ හෝ දුරකථනයක් ලබා දීමට මට හැකිවිය. ඔහු දැන් පවුලේ අය සමග නිතර කථාබහ කරයි. සතියකට දවසක් හෝ කිරිඅම්මා සහ පියා රුවන් බැලීමටත් අවශ්‍යතා ඉටුකර දීමටත් උනන්දු කරවිය.

ඔහුගේ වයසේ යාළුවෝ ද රුවන් බැලීමට දැන් දැන් රෝහල වෙත පැමිණෙති. ඒ තුළින් ඔහුගේ තනිකම මදකට හෝ දුරස් වන බව ඔහු හා කතා කිරීමෙන් මට වැටහී ගියේ ය.

මුළු ජීවිත කාලය පුරාම රුවන්ගේ නිවහන වාට්ටුවම වීමෙන් ඔහු තවත් මානසික රෝගියෙකු වන්නට ඉඩ නොදී විශේෂඥ වෛද්‍යතුමාගේ අවසරය මත ඇද තුවාල සුව වීමෙන් තරමක් හෝ සුවය ලැබූ පසු රුවන් රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහල වෙත යොමුකර වෘත්තීය පුහුණුවක් ලබා දීම මාගේ අරමුණ වන්නේ ය.

ඉන්දිකා ජේමසිංහ

සමාජ සංවර්ධන සහකාර,
මහ රෝහල (ශික්ෂණ) - කැගල්ල.

මෙහෙයුම

“විශ්ව මහත්තයා ගීතිකා අද නැතිවුණා”

ඩල්සි මිස්ගෙන් විශ්ව මහත්මයාට දුරකථන ඇමතුමක් ලැබිණි. ඩල්සි වැඩිහිටි නිවාසයේ පාලිකාව හා එම සංවිධානයේ සභාපතිවරයා යි.

“මොනවා! ගීතිකා නැතිවුණා” විශ්ව මහතා විශ්මයෙන් යුතුව විමසුවේ ය.

“මම පෙරේදා ගීතිකා බලන්න ගිය වෙලාවේ ගීතිකා හොඳට හිටියනේ ඩල්සි මිස්”

“ඔව් ඔව්” ඩල්සි මිස් කීවා ය.

විශ්ව මහතාට දැන් ඩල්සි මිස් ආගන්තුක නැත. ඩල්සි වැඩිහිටි නිවාසයේ පාලිකාව හා එම සංවිධානයේ සභාපතිවරයා යි.

“දැන් මොකක්ද මගෙන් කෙරෙන්න ඕන” විශ්ව විමසුවේ ය.

“ගීතිකාව ඇතුළත් කළේ ඔබතුමානේ. ඒක නිසා භාරකාරයා ලෙස මිනිසා භාර අරගෙන කටයුතු කරන්න වෙනවා.” විශ්ව මේ පිළිබඳව කල්පනා කරයි. “ඩල්සි මිස් ඔයා එංගලන්තේ ගීතිකාගේ අක්කට කිව්වද?”

“ඔව් එයාට කිව්වා. එයා සම්පූර්ණ වියදම් දරන්නම් කිව්වා. එයා කිව්වා ඔබතුමාට කථා කරන්න කියලා. අනේ සර් ඉක්මනට එනවා නම් හොඳයි”

විශ්වව කාර්යාලයේ වැඩ ගොඩක් තිබෙන වේලාවක් වුව ද අධ්‍යක්ෂතුමාගෙන් නිවාඩු ලබා ගත් ඔහු වැඩිහිටි නිවාසය වෙත යෑමට පිටත් වී ය. යන අතර මගදී ගීතිකා හමුවූ හැටි කල්පනා කරන්නට විය.

ඒ අහඹු සිදුවීම ආරම්භ වූවේ ද දුරකථන ඇමතුමක් නිසා ය.

දිනක් එංගලන්තයේ ඉන්න කුසුමාංගනී කියලා කාන්තාවක් විශ්වව දුරකථනයෙන් කථා කලා ය. එයාගේ සහෝදරිය කුමාර් කියලා ත්‍රිවිලේ රියදුරෙකු ළඟ ඉන්න බවත්, ඒ කුමාර් කපටිකමින් තමන්ගේ ඉඩමක් විකුණාගත් සැටින්, එසේම කුමාර්ගේ බාරයේ සිටින තම නැගණිය වන ගීතිකා ගැන ද ඇයට බයක් ඇති බවත් ඇය විශ්වව දුරකථනයෙන් දන්වා සිටියා ය.

“මට බයයි. කුමාර් ගීතිකාවත් මරාගනියි කියලා”

මේ බැව් කීප වරක් ම අමාත්‍යාංශයේ හිටපු ඇමතිවරුන්ට, ලේකම්වරුන්ට විතරක් නෙවෙයි හිටපු අධ්‍යක්ෂවරුන්ටත් කිව්ව ද වැඩක් වූනේ නැති බව ඇය විශ්වව පවසා සිටියා ය.

“අනේ... විශ්ව අපේ ගීතිකාබබා කුමාර්ගෙන් බේරා දෙන්න” ඇයගේ එක ම ඉල්ලීම විය.

ඒ අනුව විශ්ව අධ්‍යක්ෂතුමා හමුවෙලා කථා කර වාචික අනුමැතිය ලබාගෙන ගීතිකා ගලවා ගැනීමේ මෙහෙයුම ආරම්භ කළේ ය.

විශ්ව ඉතා ම උපකුමඹිලිව කුසුමාංගනී මහත්මියගේ උපදෙස් අනුව කුමාර්ගේ නිවස සොයා ගත්තේ ය. එය නිතර ම වසා ඇති ගෙයක් බව අසල්වාසිහු ප්‍රකාශ කළ හ.

ඒ අනුව විශ්ව කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ නිලධාරීන් ද ගිණිකා රඳවාගෙන සිටි මහරගම ප්‍රදේශය භාර නිලධාරීකුමා ද සමඟ අදාළ නිවසට ගොස් කුමාර හමු වූහ. පළමුව කුමාර විරෝධය පැවද නීතිය ගැන දැනුවත් කිරීමෙන් පසුව කුමාරගේ කැමැත්ත ඇතිව ගිණිකා ව හමු වූ හැටි විශ්වට අද වගේ මතක ය.

අත්වාරුවක් සහිත රෝද පුටුවක වාඩි වූ කාන්තාවක් සුදු ම සුදු කොන්ඩේ කොට්ටම කපලා. තොල් දෙක කබර දමලා වගේ. ටිකක් ළං වනවිට තමයි ගිණිකාගේ කකුල් වල පතුලේ තුවාල දැක්කේ.

නිලධාරීන් ගිණිකා සමඟ කථා කලා. ඇය මන්දමානසිකව සිටියත් හොඳට කථා කලා ය.

“මට කුසුමාංගනී අවශ්‍ය නැහැ. මම එයා එක්ක තරහයි. අනේ මම කොහේවත් යන්නේ නෑමයි. නැහැ. කුසුමාංගනී අපි දාලා ගියා. අනේ මට වෙන කොහේවත් ඉන්න බැහැ”

එහෙත් ඒවා කුමාර ඇයට ඉගැන්වූ ඒවා බව දැනගත් නිලධාරීන් ඇයව එම ස්ථානයෙන් ගෙන යාමට තීරණය කරන ලදී.

එතැන් සිට ගිණිකා පිළිබඳ වගකීම තමාට පැවරුණු ආකාරයත් සිහිවී විශ්ව ට නොදැනීම සුසුමක් පිට විය.

විශ්ව කෙළින් ම වැඩිහිටි නිවාසයට ගියේ ය. වැඩිහිටි නිවාසයේ දී වකුටු වෙලා මියගොස් තිබුණු ගිණිකාගේ නිසල දේහයට අවසන් ගෞරව දැක්වී ය.

වැඩිහිටි නිවාසයේ පාලිකාවගේ ඉල්ලීම් පරිදි ග්‍රාම නිලධාරී හමු විය. ග්‍රාම නිලධාරී විශ්ව හඳුනාගෙන ඉක්මනින් ම අදාළ කටයුතු කරන අතර,

“විශ්ව මහතාගේ නැදෑයන් ද?” යන්න විමසන ලදී.

“නැහැ මගේ කවුරුත් නෙවෙයි”

“ඔබතුමා නම් අදහන්න වටින කෙනෙක්. ඔබතුමා නම් නියම සමාජ සේවා නිලධාරියෙක්” ග්‍රාම නිලධාරී එසේ පවසද්දී විශ්වට නිහතමානී සතුටක් ඇතිවිය.

අදාල රාජකාරිය ඉටුකරගත් විශ්ව ඩල්සි මහත්මිය සමග මරණ පරීක්ෂක වෙත ගොස් සියලුම කටයුතු සිදුකරගත්තේ ඉතාමත් අපහසුවෙනි.

මරණ සහතිකය මල් ශාලාවට ලබා දීමෙන් පසුව දේහය මහරගම ගොඩගමුව නගර සභා මල් ශාලාව වෙත ගෙන ගියේ ය. පොරොන්දු වූ ආකාරයට ගිනිකාගේ අවසන් කටයුතු සඳහා කුසුමාංගනී මහත්මිය අවමංගලය කටයුතුවලට මුදල් ගෙවා තිබුණි. කුසුමාංගනීගේ ඉල්ලීම පරිදි පල්ලියේ පියවරු කීපනමක් පැමිණ ආගමික කටයුතු කළහ. විශ්ව, ඩල්සිට අමතරව පූජකවරු කිහිප දෙනෙකු හැරෙන්නට කිසිවෙකු අවමංගලය ශාලාවේ නොවී ය. අවසන් මොහොතේ මියගිය ගිනිකාගේ ඥාති සහෝදරයෙක් ආවේ ය.

අවමංගලය ශාලාවේ සිටි අය අතරින් ඥාති සහෝදරයා විශ්ව වෙත පැමිණ ගිනිකා වෙනුවෙන් කරන ලද කැප කිරීම අගය කළේ ය. විශ්ව මේ සියල්ල දෙස උපේක්ෂාවෙන් බලා සිටියේ ය. ඔහුගෙන් ගිනිකා ගේ පවුලේ තොරතුරු රාශියක් දැනගැනීමට විශ්වට හැකි විය.

එහිදී ලත් තොරතුරු අනුව ගිනිකා මේ ආකාරයට මිහිදන් කළ යුතු අයෙක් නොවේ. ගිනිකාගේ පියා නුගේගොඩ ප්‍රදේශයේ ප්‍රසිද්ධ පාසලක නියෝජ්‍ය විදුහල්පතිවරයෙකු ලෙස ද, ප්‍රදේශයේ සමාජ සේවකයෙකු ලෙස ද, නුගේගොඩ කෝට්ටේ සුළු නගර සභාවේ සභාපතිවරයෙකු ලෙස ද වැඩ කළ අයෙකි.

මව ද කෝට්ටේ ප්‍රදේශයේ විශාල වත්කම් සහිත පවුලක සාමාජිකාවක වූවා ය. නුගේගොඩ ඉදිකළ සුවිශාල මන්දිරය එකල එම ප්‍රදේශය ම ඒකාලෝක කළ මන්දිරයකි.

ගීතිකා සෙමෙන් වැඩෙන දැරියක ලෙස මෙලොව උපත ලැබීම යම් ආකාරයකින් පවුලේ බිඳ වැටීමට හේතු වූ බව විශ්ව කල්පනා කරයි. කෙසේ වුව ද දෛවෝපගත සිද්ධිය හරහා මෙම ගීතිකා වෙනුවෙන් භාරකාරත්වය ලැබීම හා දේහය භාරගෙන කටයුතු සියල්ල කර අවසානයේ ගීතිකා මෙනෙවිය මිහිදන් කිරීම දක්වා වූ ක්‍රියාවලිය විශ්වට පුදුමයක් මෙන් ම අපූරු ජීවිත අත්දැකීමක් විය.

මිනිසෙක් වෙනුවෙන් තවත් මිනිසෙකුගේ කැපවීම නිසල අරණේ සැඟව ගිය ගීතිකාගේ ජීවිතය ඇසුරෙන් මොනවට පැහැදිලි වේ.

එච්. එම්. ජයන්ත ප්‍රේමලාල්

සමාජ සේවා නිලධාරී,
සමාජ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව.